

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous, Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Oikeustradenomi

Riitta Kauppi

YRITYSSANEERAUSKELPOISUUS PK-YRITYK- SISSÄ

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

Riitta Kauppi

Yrityssaneeraus PK-yrityksissä, 44 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Liiketalous

Yritysten ja taloushallinnon juridiikka

Opinnäytetyö 2010

Ohjaaja: lehtori Raili Toikka

YRITYSSANEERAUS PK-YRITYKSISSÄ

Opinnäytetyön aiheena oli yrityssaneeraus pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Opinnäytetyössä keskityttiin lähinnä tarkastelemaan yrityssaneerauksen hakeutumisen edellytyksiä sekä esteperusteita sekä yrityssaneerauksen aloittamisharkintaan liittyviä edellytyksiä yrityksen saneerauskelpoisuutta ajatellen. Laki yrityksen saneerauksesta on tullut voimaan 1993 ja uudistettu yrityssaneerauslaki on tullut voimaan 2007.

Opinnäytetyön teoriaosassa käsiteltiin lainsäädännön pohjalta yrityssaneeraukseen hakeutumisen edellytykset, yhteishakemus, uhkaava maksukyvyttömyys ja maksukyvyttömyys sekä saneerauksen esteperusteet, maksukyvyttömyys, saneerausmenettelyn kustannusten kattaminen, perintätoimien estäminen, yleiset esteperusteet sekä muut velallisen toimista johtuvat syyt. Opinnäytetyön teoriaosassa käytiin läpi myös, mitä tuomioistuimen tulee ottamaan huomioon aloittamisharkinnan ratkaisuaineistona sekä velkojien kannalta konkurssivertailun merkitys jo aloittamisvaiheessa.

Opinnäytetyössä tarkasteltiin myös mahdollisuutta käyttää yrityksen tilinpäätöksistä laskettavia tunnuslukuja ennustettaessa yrityksen elinkelpoisuutta eli siten myös saneerauskelpoisuutta. Tutkimusmenetelmänä käytettiin Lappeenrannan käräjäoikeudelle vuosina 2007 – 2009 saneeraushakemusten liitteenä toimitetuista tilinpäätöksistä laskettuja tunnuslukuja. Tunnusluvut on esitetty taulukossa parhaita tunnuslukua, alakvartiilia 25 %, mediaania, yläkvartiilia 75 % ja alinta tunnuslukua käyttäen.

Tunnuslukujen perusteella tehdystä tutkimuksesta voidaan päätellä, että vain harva yritys on enää saneeraukseen hakeutuessaan elinkelpoinen. Yrityssaneeraukseen hakeudutaankin yleisesti vasta sen jälkeen, kun joku velkojista on tehnyt konkurssihakemuksen käräjäoikeudelle. Tämä johtaa siihen, että vaikka saneerausmenettelyn aloitettaisiinkin, saneerausmenettely keskeytyy menettelyn aikana siihen, ettei saneerausohjelman laatimiselle ole edellytyksiä.

Asiasanat

yrityssaneeraus, saneerauksen edellytykset, esteperusteet, konkurssivertailu, tilinpäätösanalyysi

ABSTRACT

Riitta Kauppi

Restructuring of Enterprises in Small and Medium-sized companies, 44 pages,
2 appendices

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Company jurisprudence and financial management

Bachelor's Thesis 2010

Supervisor: Raili Toikka, lecturer

RESTRUCTURING OF ENTERPRISES IN SMALL AND MEDIUM COMPANIES

This thesis deals with restructuring of enterprises in small and medium-sized companies. The purpose of the research was to find out the wherewithal for homing restructuring of enterprises, lawful excuses and capacity for the commencement of the restructuring. Restructuring of Enterprises Act was enacted in 1993 and renewed in 2007.

In the theoretical part of the study the main issue was the wherewithal for homing restructuring of enterprises, collective application, the parlous state of insolvency, lawful excuses for the insolvency and restructuring, insolvency, covering of costs for reorganization proceedings, restraint of collection order, common lawful excuses and other reasons caused by the debtor. The theoretical was about how part of the study was about the court of justice will take into account the commencement of the consideration as a decision matter and the creditor's point of view of meaning concerning bankruptcy for the comparing at early stage.

Another target of the research was to study the possibility to use a company's financial statement to calculate business indicators in company's predictable capability of surviving and therefore also the capacity for restructuring. The data for this thesis was collected from the financial statements of restructuring applications during 2007 to 2009 in magistrate's court of Lappeenranta. The business indicators are presented in a table using the best business indicator such as lower quartile 25 %, median, upper quartile 75 % and using the lowest business indicator.

The results of the study show that the basis of the business indicator that only few companies are capable of surviving after they have sought their way to restructuring of enterprises. They will seek their way to restructuring of enterprises after one of their creditors has made a bankruptcy petition to the magistrate's court. Earlier research of the study supported the hypothesis that even if the reorganization proceeding will be started the reorganization proceeding will be interrupted during the procedure so that there is not any chance for the drafting of reorganization programme.

Keywords

Restructuring of an enterprise, Wherewithal of restructuring, Lawful excuse, Compare with bankruptcy, Analysis of the financial statement

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
1.1 Perustelut aiheen tutkimiselle	5
1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset	6
1.3 Tutkimuksessa käytävät menetelmät	6
2 YLEISTÄ	7
2.1 Lain tarkoitus ja soveltamisala.....	7
2.2 Saneerausmenettely pääpiirteittäin	8
2.3 Saneerauksessa huomioon otettavien velkojen määrittely	11
3 SANEERAUSMENETTELYN EDELLYTYKSET JA ESTEET	14
3.1 Vireillepanoon oikeudet	14
3.2 Saneerausmenettelyn edellytykset.....	15
3.3 Saneerausmenettelyn esteet ja keskeyttämisperusteet	19
4 SANEERAUSKELPOISUUDEN ARVIOINTI	26
4.1 Yrityksen kriisiin ajautumisen syistä	26
4.2 Aloittamisharkinta	28
4.3 Konkurssivertailu	29
4.4 Tunnuslukuanalysointi	30
5 PÄÄTELMIÄ.....	38
LÄHTEET	42

LIITTEET

Liite 1 Päätyneet yrityssaneeraukset käräjäoikeuksittain 2007

Liite 2 Päätyneet yrityssaneeraukset käräjäoikeuksittain 2008

1 JOHDANTO

Tämänhetkinen taloudellinen suhdanne on aiheuttanut monelle pienelle ja keski-suurelle yritykselle maksuvaikeuksia. Yrityssaneerauslaki tarjoaa mahdollisuuden saneerata yritys tilapäisten maksuvaikeuksien johdosta toimintakelpoiseksi.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, milloin yritys on yrityssaneerain mukaisesti saneerauskelpoinen ja millä perusteilla yritys voidaan asettaa saneeraukseen.

1.1 Perustelut aiheen tutkimiselle

2000-luvun alun lama aiheutti monia konkurssseja nimenomaan PK-yrityksissä. Näistä konkurssseista osa olisi ehkä voitu pelastaa tehokkaalla saneerauksella. Tällä hetkellä on maailmanlaajuinen taloudellinen taantuma ja monet yritykset ovat ajautuneet taloudelliseen kriisiin. Esimerkkinä voidaan mainita kuljetusala, joka on jo muutoinkin ollut hyvin kilpailutettu ala, ja viime vuoden korkeat polttoainekustannukset ovat merkittävästi heikentäneet kuljetusyritysten maksuvalmiutta. Vaikka polttoaineiden hinta on pudonnut, valmiiksi heikko taloudellinen tilanne on heikentynyt entisestään, koska taloudellinen taantuma on vähentänyt kuljetuksien määrää. Tämän vuoksi yritysten toiminta ei pääse elpymään normaalisti, vaan tarvitaan riittäviä toimenpiteitä yritysten toimintakelpoisuuden saavuttamiseksi.

Yrityssaneerausta koskeva kirjallisuus lähtee enimmäkseen velkojakeskeisistä lähtökohdista. Velkojakeskeisessä vertailussa lähtökohtana on se, saisivatko he konkurssissa enemmän jako-osuutta kuin saneeraamalla yritys. Velkojat, vaikka he tekevätkin vuosittain analyysin yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja havaitsevat yrityksen ajautuvan maksuvaikeuksiin, eivät neuvo tai ohjaa yrityksiä hakeutumaan saneeraukseen riittävän ajoissa. Tämän vuoksi yritykset hakeutuvat saneeraukseen vasta, kun ne ovat ajautuneet takanaan muutama konkurssi-uhkainen maksukehotus niin sanottuun selkään seinään vasten -tilanteeseen eli

yritykset pikemminkin hakeutuvat saneeraukseen välttääkseen konkurssin. Näistä lähtökohdista menetys saneerausmenettelyssä on yleensä heikko.

Olen työelämässä seurannut usean yrityksen ongelmia ja tästä syystä itseäni kiinnostaa selvittää saneerausmenettelyn edellytykset.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset

Yrityssaneerauksen aloittamisen edellytyksenä yrityksen saneerauksesta annetun lain 6 §:n mukaan on, että saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos 1) vähintään kaksi velkojaa, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat vähintään viidennestä velallisen tunnetuista veloista ja jotka eivät ole takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) 3 §:ssä tarkoitettuja velallisen läheisiä, tekevät velallisen kanssa yhdessä hakemuksen tai ilmoittavat puoltavansa velallisen hakemusta, (2.3.2007/247), 2) velallista uhkaa maksukyvyttömyys, tai 3) velallinen on maksukyvytön eikä 7 §:n 1 momentin 1 kohdasta johdu muuta.

Tutkimuksessa on tarkoitus selvittää, milloin edellytykset saneerausmenettelyn aloittamisesta täyttyvät. Tutkimuksessa määritellään käsitteet uhkaava maksukyvyttömyys ja maksukyvyttömyys sekä saneerausmenettelyn aloittamisen esteperusteet. Lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan, millä kriteereillä yritys voidaan määritellä saneerauskelpoiseksi.

Tutkimus rajataan koskemaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä tutkimusasian laajuuden ja käsiteltävyyden vuoksi. Tutkimuksen ulkopuolelle on rajattu yksityiset elinkeinonharjoittajat.

1.3 Tutkimuksessa käytävät menetelmät

Saneerausmenettelyn aloittamisen edellytysten tutkiminen on tarkoitus toteuttaa teoreettista menetelmää käyttäen. Saneerauskelpoisen yrityksen kriteerien tutkimisessä tutkimusmenetelmänä käytetään sekä teoreettista että empiiristä menetelmää.

Yrityksen saneerauskelvoinen tarkoitus käyttää yrityksen tilinpäätöstiedoista laskettavia tunnuslukuja. Tunnuslukujen tarkoituksena on selvittää, mitä vähimmäisvaatimuksia yrityksen tulisi täyttää, jotta voidaan katsoa yrityksen olevan saneerauskelvoinen. Tunnuslukuina on tarkoitus käyttää nettotulosprosenttia, rahoitustulosprosenttia, quick ratio -lukua, omavaraisuusastetta, velkaantumisastetta ja Z-lukua.

Tunnusluvut on laskettu Lappeenrannan käräjäoikeuspiiriin kuuluvista saneerausmenettelyyn vuosina 2007 - 2009 hakeutuneista yrityksistä. Tutkittuja yrityksiä oli 24 ja ne koostuivat kaupan ja palvelualan yrityksistä, kuljetusalan yrityksistä ja pienteollisuustoimintaa harjoittavista yrityksistä.

Tunnuslukujen laskeminen on rajattu siten, että luvut on laskettu henkilöyhtiöistä sekä osakeyhtiöstä ja rajattu ulkopuolelle yksityiset elinkeinonharjoittajat. Yrityksistä laskettuja tunnuslukuja ei esitetä yksityiskohtaisesti, koska ne kuuluvat yritysten liikesalaisuuden piiriin. Yritysten tilinpäätöstiedoista lasketut tunnusluvut esitetään yhteenvedon tavoin vertailemalla parhainta ja huonointa tunnuslukua sekä mediaanin, yläkvartiilin ja alakvartiilin avulla.

2 YLEISTÄ

2.1 Lain tarkoitus ja soveltamisala

Yrityksen saneeruksesta annetun lain tarkoituksena on ollut luoda oikeudelliset edellytykset elinkelpoisten yritysten saneerukselle ja tarpeettomien konkursien välttämiseksi. Lain säätämällä on pyritty siihen, että taloudellisissa vaikeuksissa olevat yritykset valikoituisivat tarkoituksenmukaisella tavalla saneerausmenettelyyn tai konkurssimenettelyyn sekä samalla turvata ja parantaa jatkamiskelpoisen yrityksen toimintaedellytykset. (HE 182/1992.)

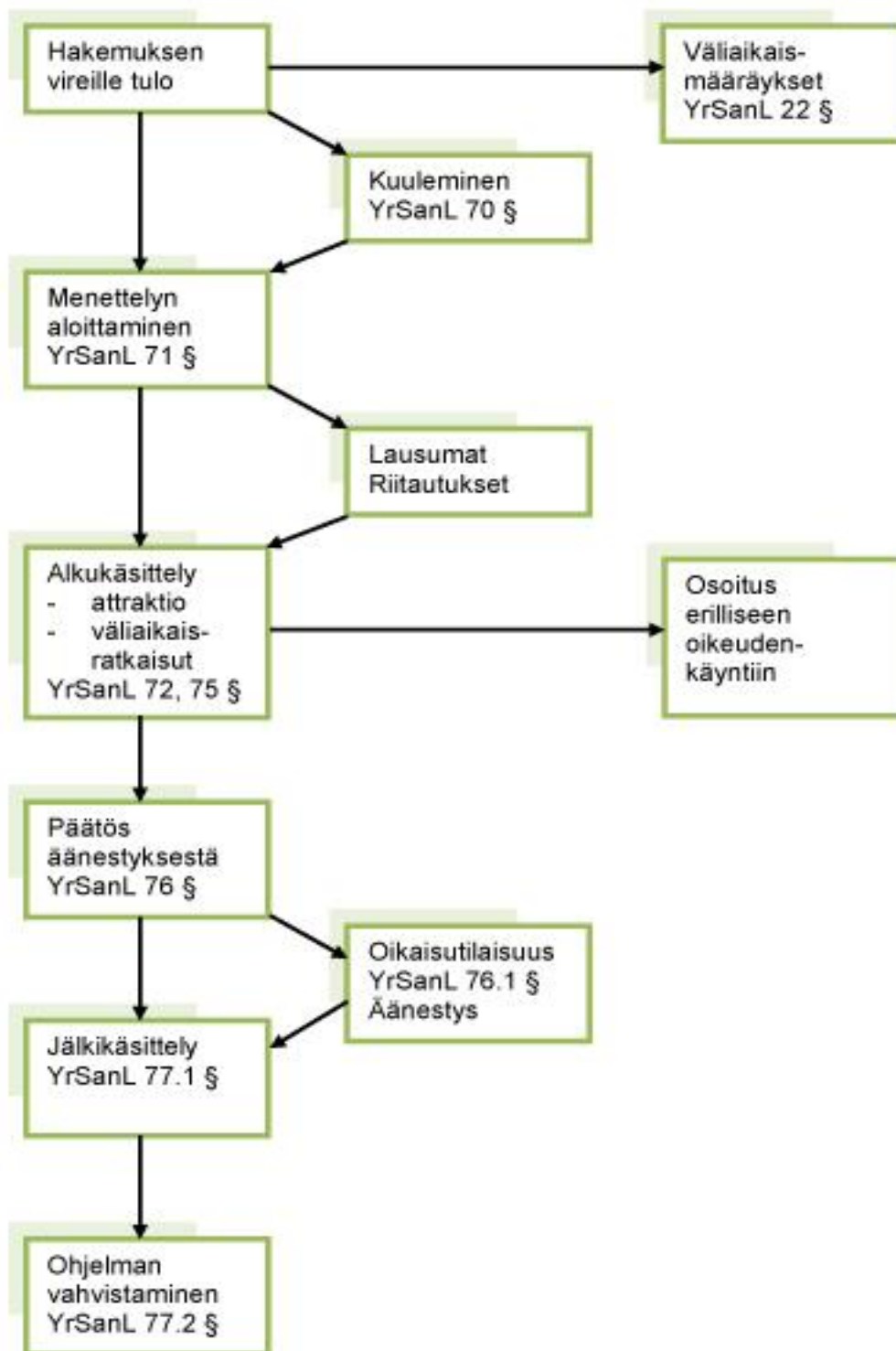
Lakia sovelletaan yksityisiin elinkeinonharjoittajiin, avoimeen yhtiöön, kommandiittiyhtiöön, osakeyhtiöön, osuuskuntaan, asunto-osakeyhtiöön sekä taloudel-

lista toimintaa harjoittavaan yhdistykseen (YrSanL 2 §). Lain ulkopuolelle on rajattu luottolaitokset sekä vakuutus- ja eläkelaitokset, koska näiden laitosten osalta laissa on maksukyvyttömyyden varalta omat säännöksensä. (Koulu 2004, 114.)

2.2 Saneerausmenettely pääpiirteittäin

Prosessioikeuden järjestelmässä saneerausmenettely käsitellään kärjäoikeudessa hakemusasiana. Asian käsittely kärjäoikeudessa kestää eri käsittelyvaiheineen lähes vuoden. Kärjäoikeuden tehtävänä on päättää saneerausmenettelyn aloittamisesta ja saneerausohjelman vahvistamisesta. Saneerausmenettelyn keskeinen rooli on kuitenkin selvittäjällä, joka yhteistyössä velallisen ja velkojien kanssa suunnittelee saneerauksen sisällön ja laatii saneerausohjelman. Yritystoiminnan valvominen saneerausmenettelyn aikana kuuluu myös selvittäjän tehtäviin.

Kaaviossa 1 on havainnollistettu saneerausmenettelyn pääpiirteittäinen kulku. Saneerausmenettely voidaan jakaa viiteen päävaiheeseen, aloittamisvaiheeseen, suunnitteluvaiheeseen, päätöksentekovaiheeseen, vahvistamisvaiheeseen ja toteutusvaiheeseen. (Koulu 2007, 24 - 28.)

Kaavio 1 Yrityssaneerausmenettelyn kulku pääpiirteittäin (Koulu 2007, 26)

Aloittamisvaiheessa päätetään siitä, onko saneerausmenettelyn aloittamiselle edellytyksiä (Koulu 2007, 24). Saneerausmenettelyn aloittamispäätöksen har-
kintaa varten tuomioistuimelle toimitetaan hakemuksen liitteenä riittävä tieto-
pohja yrityksen omistussuhteista, yrityksen toiminnasta, yrityksen velkojista,

yrittäjien merkittävistä varoista sekä tilintarkastajan selvityksestä (Asetus yrityksen saneerauksesta 1 §). Tuomioistuimen on annettava hakemus tiedoksi merkittävänä pidettäville velkojille sekä muille velkojille, joita tuomioistuin katsoo tarpeelliseksi kuulla hakemuksesta, ja varattava näille tilaisuus antaa määräpäivään mennessä kirjallinen lausuma (YrSanL 70 §). Koska perintä- ja maksukiellot tulevat voimaan vasta aloittamispäätöksen myötä, tuomioistuin voi hakijan tai velallisen vaatimuksesta määrätä kiellon olemaan väliaikaisena voimassa jo ennen menettelyn alkamista. Saneerauskäytännössä väliaikaiset kiellot ovat hyvin yleisiä. (Koulu 2007, 55 – 56.)

Tuomioistuimen annettua saneerausmenettelyn aloittamispäätöksen aloitetaan suunnitteluvaihe. Tuomioistuimen määräämä selvittäjä laatii ehdotuksensa saneerausohjelmaksi, jonka on tarkoitus palauttaa velallisyrittäjien pitkän tahtimen maksukyky. Selvittäjän on ehdotusta laatiessaan velvollisuus neuvotella ohjelman sisällöstä velallisen, mahdollisen velkojatoimikunnan ja velkojien kanssa. Neuvottelujen tarkoituksena on saada aikaiseksi mahdollisimman hyvin suunniteltu ehdotus saneerausohjelmaksi, koska saneerausohjelmaehdotuksen vahvistaminen saneerausohjelmaksi vaatii velkojien enemmistön tuen. Tuomioistuimelle jätetty ohjelmaehdotus otetaan ensimmäiseksi alkukäsittelyyn, jossa toimitetaan velkaselvittely. Velkaselvittelyssä tutkitaan, mitkä ovat saneerattavan yrityksen velat sekä käsitellään riitautukset. (Koulu 2007, 24 – 25.)

Päätösvalta saneerausohjelman hyväksymisestä kuuluu velkojille. Päätöksen tekovaiheessa velkojat käyttävät päätösvaltaa äänestämällä ohjelmaehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. (Koulu 2007, 26 – 27.)

Tuomioistuimen on päätettävä saatuaan lopullisen ohjelmaehdotuksen, miten velkojat on jaettava ryhmiin ja mitkä ryhmät ovat äänivaltaisia. Äänivaltaisten velkojien on annettava määräpäivään mennessä kirjallinen äänestyslausuma tuomioistuimelle. Tuomioistuin antaa määräpäivään mennessä toimitetut äänestyslausumat selvittäjälle, joka laatii äänestys selvityksen ja toimittaa selvityksen tuomioistuimelle sekä antaa tiedoksi velkojille. (YrSanL 76 §) Saneerausohjelmaehdotus voidaan vahvistaa saneerausohjelmaksi ilman äänestystä, jos on saatu kirjallinen hyväksyntä kaikilta sellaisilta tunnetuilta velkojilta, joiden

saatavat ovat velkojen saatavien kokonaismäärästä yhteensä vähintään 80 %, ja jokaiselta velkojalta, jonka saatavan määrä on vähintään 5 % velkojen saatavien kokonaismäärästä, sekä velallisen kirjallinen lausuma (YrSanL 92 §).

Vahvistamisvaiheessa tuomioistuin ratkaisee, vahvistetaanko ohjelmaehdotus. Periaatteessa vahvistamisen edellytyksenä on, että velkojen enemmistö on äänestänyt sen puolesta. Ohjelmaehdotuksen vahvistaminen merkitsee sitä, että siitä tulee velallista ja kaikkia velkojia sitova saneerausohjelma. (Koulu 2007, 27.)

Ohjelman vahvistamisen jälkeen alkaa toteutusvaihe. Ohjelman toteutusaika määrätään ohjelmassa ja toteutusaika on yleisesti 6 – 7 vuotta. Saneerausvelat määrätään yleensä maksettavaksi vuosittain tai puolivuositain joko tasaerinä tai progressiivisesti. Tuomioistuin määrää pääsääntöisesti valvojan seuraamaan saneerausohjelman toteutumista. (Koulu 2007, 28.)

2.3 Saneerauksessa huomioon otettavien velkojen määrittely

Yrityssaneerauksen suunnitteluvaiheessa selvitetään velallisyrittäjän velkasuhteet, jotta asianosaiset ja nimenomaan velkojat saavat selvän kuvan yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tämä velkaselvittely muodostaa myöhemmin myös saneerausohjelmassa järjesteltävien velkojen pohja-aineiston, josta voidaan päätellä, millä tavoin yrityksellä on mahdollisuus selvittää velkojen maksusta ja kuinka paljon velkojen pääomia tulee leikata. (Koulu 2007, 211.)

Yrityssaneerauslaki jakaa saneerauksessa huomioon otettavat velat kahteen ryhmään, saneerausvelkoihin ja menettelynaikaisiin velkoihin. Velkojen jaossa ratkaiseva ajankohta on saneerausasian vireilletulo eli kun saneeraushakemus on toimitettu tai saapunut käräjäoikeuden kansliaan. Rajana siitä, kumpaan ryhmään velka kuuluu, pidetään sitä, että vireilletulopäivänä syntynyt velka kuuluu menettelynaikaisiin velkoihin. (Koulu 2007, 213 – 214.)

2.3.1 Saneerausvelat

Saneerausvelalla tarkoitetaan kaikkia velallisen velkoja, jotka ovat syntyneet ennen hakemuksen vireilletuloa. Saneerattaviin velkoihin otetaan huomioon myös vakuusvelat sekä velat, joiden peruste voi olla ehdollinen, riitainen tai muutoin epäselvä. (YrSanL 3 § 5 kohta.) Velka syntyy jo silloin, kun kyseinen oikeustoimi tapahtuu, esimerkiksi velkoja toimittaa oikeustoimeen liittyvän tavaran velalliselle. Ratkaisevaa ei ole se, milloin velka pannaan maksuun esimerkiksi laskuttamalla velallisyrittystä tai milloin velka erääntyy maksettavaksi (Koulu 2007, 218.)

Saneerausvelat voidaan vielä jakaa kahteen ryhmään, vakuusvelkoihin ja tavallisiin velkoihin, sillä näihin velkoihin sovelletaan erilaisia velkajärjestelykeinoja.

Vakuusvelat

Vakuusvelalla tarkoitetaan sellaista velkaa, jonka vakuudeksi velkojalla on kolmansiin nähden tehokas esinevakuusoikeus velalliselle kuuluvaan tai velallisen hallinnassa olevaan omaisuuteen (YrSanL 3 § 6 kohta). Vakuusvelkaan luetaan myös velalle kertyneet korot (Koulu 2007, 215).

Velan vakuutena hyväksytään esinevakuus eli kaikki omistus- ja panttivakuudet, jotka velallinen on itse antanut, esimerkiksi yrityskiinnitys. Mikäli vakuuden on antanut jokin muu taho, esimerkiksi henkilöyhtiöissä vastuunalainen yhtiömies, velka ei ole vakuusvelkaa. Tällaisessa tilanteessa vakuuden antanut on kuitenkin saneerausvelkoja. Velka katsotaan kuitenkin vakuusvelaksi vain siltä osin, kuin vakuuden arvo kattaa velan määrän. Jos vakuusvelka ylittää vakuuden arvon, loppuosa velasta katsotaan tavalliseksi velaksi. (Koulu 2007, 215 – 216.)

Yrityssaneerauksessa vakuusvelkoja voidaan järjestellä hyvin rajoitetusti. Velan pääomaa ei saa leikata, vaan käytettävissä olevat järjestelykeinot rajoittuvat maksuajan pidentämiseen, lyhennysjärjestyksen muuttamiseen sekä luottokustannusten alentamiseen eli käytännössä velalle suoritettavan koron alentamiseen. (Koulu 2007, 227 – 228.)

Tavalliset velat

Kaikki muut ennen yrityssaneeraushakemuksen vireilletuloa kertyneet velat katsotaan yrityssaneerauksessa tavalliseksi velaksi, joihin saneerausohjelmassa sovelletaan yleisiä ja erityisiä velkajärjestelyjä. Tavallisten velkojen osalta velkajärjestelyssä voidaan muuttaa velan maksuaikataulua, muuttaa lyhennysjärjestystä siten, että ensin luetaan suoritukseksi velan pääoma ja vasta tämän jälkeen korot, alentaa korkokantaa sekä leikata velan pääomaa. Erityisiin velkajärjestelykeinoihin harvemmin käytettyinä kuuluvat velan maksaminen velallisyrittäjälle otettavalla uudella lainalla tai sijais suorituksella. (Koulu 2007, 225.)

Tavallisten velkojen osalta tulee käyttää ns. lievimmän velkajärjestelyn periaatetta eli velkajärjestelyä ei saa toteuttaa liian jyrkkänä. Velan pääoman leikkaus eli akordi voi korkeimmillaan olla 90 %, mutta tämä johtaa helposti siihen, etteivät velkojat hyväksy esitettyä saneerausohjelmaehdotusta. Selvittäjän onkin arvioitava yrityksen maksukyky mahdollisimman tarkasti maksimitasolle ja laadittava tältä pohjalta saneerausohjelma sen mukaiseksi. (Koulu 2007, 226.)

Velkajärjestelyssä velkojia tulee kohdella tasapuolisesti eikä velkojia voida pitää eriarvoisina järjesteltävien velkojen osalta. Tästä on kuitenkin kaksi poikkeusta, vähäisten saatavien velkojat, joiden saatavat voidaan menettelyn nopeuttamiseksi ja selkeyttämiseksi maksaa täysimääräisesti, sekä velallisyrittäjän omalta eläkesäätiöltä saama luotto. (Koulu 2007, 229.)

2.3.2 Menettelynaikaiset velat eli massavelat

Menettelynaikaisiin velkoihin luetaan kaikki ne velat, jotka ovat syntyneet saneerausasian vireilletulon jälkeen ja jotka on maksettava niiden eräännyttyä. Menettelynaikaisia velkoja kutsutaan myös yrityksen massaveloiksi. (Koulu 2007, 218.)

Rajanvetona velan kuulumisesta saneerausvelkoihin tai massavelkoihin voidaan pitää lainvoimaista saneerausohjelmaehdotusta. Mikäli velka on otettu

huomioon saneerausohjelmassa, se kuuluu saneerausvelkoihin, mutta mikäli velkaa ei ole otettu huomioon tai velka ei ole ollut edes tiedossa saneerausmenettelyä aloitettaessa, velka kuuluu menettelynaikaisiin velkoihin. (Koulu 2007, 219.)

2.3.3 Saneerausvelkojen ottaminen saneerausohjelmaan

Selvittäjän tulee ottaa saneerausvelat huomioon viran puolesta. Käytännössä velallisyrittäjän kirjanpidosta ilmenee kaikki tiedossa olevat velat, jotka otetaan automaattisesti huomioon saneerausohjelmassa. Velkojalla on kuitenkin toissijainen ilmoitusvelvollisuus, jolla velkoja voi täydentää tai korjata viran puolesta huomioon otettua velkaa. Velkoja voi myös oikaisuvaatimuksella vaatia kirjattua tai puuttuvaa saatavaa korjatuksi saneerausohjelmaan niin kauan, kunnes saneerausohjelma on vahvistettu. Mikäli velkojan ilmoitusta tai oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, tämä johtaa siihen, ettei uusia vaatimuksia oteta enää huomioon ja saatavat lakkaavat. Myös tuntemattomat saatavat lakkaavat, kun saneerausohjelma on vahvistettu. (Koulu 2007, 221 – 222.) Selvittäjän tulee merkitä saneerausohjelmaan myös riitautetut ja epäselvät velat (Koulu 2007, 230).

3 SANEERAUSMENETTELYN EDELLYTYKSET JA ESTEET

3.1 Vireillepanoon oikeutetut

Yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 2 luvun 5 §:n mukaan hakemuksen saneerausmenettelystä voi tehdä 1) velallinen, 2) velkoja tai useampi velkoja yhdessä, ei kuitenkaan velkoja, jonka saatava on riittävä perusteeltaan tai olennaiselta osin määrältään taikka muusta syystä epäselvä tai 3) se, jolle velallisen maksukyvyttömyys muun seikan kuin osakkuuden vuoksi todennäköisesti tulisi aiheuttamaan saamisoikeuteen perustuvia taloudellisia menetyksiä (todennäköinen velkoja) (YrSanL 5 §).

Käytännössä hakijana on velallisyritys itse. Saneerauksen onnistuminen vaatii velallisen myötävaikutusta ja sitoutumista pitkäjänteiseen talouden tervehdyttämiseen. Velallinen tuntee yrityksensä taloudellisen tilanteen ja pystyy siten arvioimaan parhaiten omat voimavaransa ja liiketoiminnan kehityksen. Velallinen pystyy antamaan saneerausmenettelyn aloittamispäätöksen harkintaa varten selvityksen taloudellisten vaikeuksien syistä, toiminnan jatkamisesta sekä siitä, millä varoilla maksetaan saneerausmenettelyn kustannukset ja menettelyn-aikaiset velat. (Koulu 2007, 43 – 44.)

Yrityssaneerauslaissa velkojan käsite on hyvin väljä, sillä laki sallii vireillepano-oikeuden myös todennäköiselle velkojalle. Todennäköisellä velkojalla tarkoitetaan sitä, että velkojalle syntyy saatava tulevaisuudessa ja että velallisyrittäjän mahdollinen maksukyvyttömyys voi aiheuttaa velkojalle taloudellisia menetyksiä. (Koulu 2007, 44.)

Velkoja-aloitteiset hakemukset ovat jääneet hyvin harvinaisiksi, sillä velkojalle on helpompaa ja halvempaa hakea suoraan konkurssia. Viranomaiset esim. verottaja velkojana ei kuitenkaan saa olla saneerauksen hakijana. (Koulu 2007, 44 – 45.)

Yleensä velallinen lykkää saneerausmenettelyhakemustaan liian pitkälle ja vasta velkojan konkurssihakemuksen myötä liiketoiminnan lakkaamisen uhkaa saa velallisen hakemaan saneerausta. (Koulu 2007, 45.)

3.2 Saneerausmenettelyn edellytykset

Yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 2 luvun 6 §:n mukaan saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos 1) vähintään kaksi velkojaa, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat vähintään viidennestä velallisen tunnetuista veloista ja jotka eivät ole takaisin saannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) 3 §:ssä tarkoitettuja velallisen läheisiä, tekevät velallisen kanssa yhdessä hakemuksen tai ilmoittavat puoltavansa velallisen hakemusta, 2) velallista uhkaa maksukyvyttömyys, tai 3) velallinen on maksukyvytön eikä 7 §:n 1 momentin 1 kohdasta muusta johdu. (YrSanL 6 §.)

Saneerausmenettelyn aloittaminen vaatii, että vähintään yksi kolmesta aloittamisedellytyksestä toteutuu (Koulu 2007, 75).

3.2.1 Velkojen yhteinen hakemus velallisen kanssa

Yhteishakemus on yleensä suositeltavin tapa hakeutua yrityssaneeraukseen, sillä velkojen tuki jo hakemusvaiheessa on tärkeää ja antaa uskoa saneerauksen menestymismahdollisuuksiin. Velkojat eivät kuitenkaan halua esiintyä varsinaisina saneerauksen hakijoina, eivätkä siten halua ottaa näkyvästi kantaa tilanteeseen. Esimerkiksi pankit voivat luotottaa muita saman alan kilpailevia yrityksiä, ja tämä voisi vaikuttaa yritysten keskinäiseen kilpailutilanteeseen. (Koulu 2007, 114 – 117.)

Yhteishakemuksen sijaan velkojat voivat antaa erilaisia vapaaehtoisia puoltolausuntoja, joilla voidaan nopeuttaa saneerausmenettelyn aloittamista. Saneerausmenettely voidaan aloittaa samoilla edellytyksillä eli mikäli vähintään kaksi velkojaa on antanut puoltolausunnon ja näiden yhteenlasketut saatavat edustavat vähintään viidennestä velallisen tunnetuista veloista. (Hämäläinen ym. 2009, 56.) Puoltolausumien tulee olla kirjallisia sekä lisäksi niiden tulee olla nimenomaisia ja ehdottomia. Puoltolausumiin ei saa sisällyttää ehtoja esimerkiksi muiden velkojen kannanotoista tai saneerausohjelman sisällöstä. Kirjallisia lausumia ei tarvitse liittää saneeraushakemukseen, vaan ne voidaan toimittaa myös myöhemmin. (Koulu 2007, 116.)

Yhteishakemuksen tehneet ja puoltolausunnon antaneet velkojat eivät voi kuulua velallisen läheispiiriin. Takaisinsaannista annetun lain 3 §:n mukaan läheisyys voi perustua sukulaisuuteen tai muuhun läheiseen suhteeseen taikka taloudellisiin seikkoihin, kuten osakkuuteen tai olennaiseen etujen yhteyteen. (Hämäläinen ym. 2009, 56.)

3.2.2 Velallisen uhkaava maksukyvyttömyys

Käsite uhkaava maksukyvyttömyys on tulkinnallisesti hankala. Uhkaavalla maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan sitä, että velallinen on vaarassa tulla maksuky-

vyttömäksi eli ennuste lähitulevaisuudessa tapahtuvasta maksukyvyttömyydestä. (Koulu 2007, 85.) Uhkaava maksukyvyttömyys voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun yritykselle aiheutuu suuri luottotappio tai yritys menettää merkittävän sopimuksen, jonka johdosta liikevaihto pienenee olennaisesti (Hämäläinen ym. 2009, 57).

Saneerausmenettelyn aloittamisharkinnassa on ongelmana se, kuinka uhkaava maksukyvyttömyys todetaan, riittääkö pelkkä hakijan ilmoitus selvitykseksi asiassa. Normaalisti velallinen pystyy osoittamaan selvän kannattavuus- tai rahoitusongelman, mutta tulkinnanvaraista on, kuinka tarkasti velallisen tulee selvittää ne seikat, jotka johtavat maksukyvyyn heikentymiseen sekä missä ajassa maksukyvyttömyys hänen käsityksensä mukaan realisoituu. Useissa pienissä ja keskisuurissa yrityksissä maksukyky vaihtelee lyhyelläkin ajanjaksolla, joten voidaan sanoa yrityksen maksukyvyyn olevan lähes aina vaarassa. Tilintarkastajan lausunnolla, jossa velallisen todetaan ajautuvan tietyn ajan kuluessa maksukyvyttömäksi, voidaan täyttää velalliselle asetettu näyttövaatimus. (Koulu 2007, 86.)

Jos velkoja hakee saneerausmenettelyn aloittamista uhkaavan maksukyvyttömyyden perusteella, velkojan on osoitettava uhkaavan maksukyvyttömyyden lisäksi huomattava taloudellinen etu saneerausmenettelyn aloittamiseen. Käsitteenä huomattava taloudellinen etu voidaan pitää hakijavelkojan omaa suurta saatavaa. Velkojan on kuitenkin osoitettava, että saneerausmenettely on tarkoituksenmukainen kaikkien velkojien kannalta tai oma pitkäjähtäinen intressi. Tällainen intressi on esimerkiksi yrityksen päärahoittajalla, joka aikoo jatkaa yrityksen rahoittamista vielä saneerauksen jälkeen. (Koulu 2007, 87.)

3.2.3 Velallisen maksukyvyttömyys

Yleisin peruste saneerauksen aloittamisperusteena on se, että velallinen on saneeraushakemuksen tekohetkellä maksukyvytön eli velallinen on kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä muutoin kuin tilapäisesti. Saneerausmenettelyn aloittaminen kuitenkin edellyttää, että velallisen maksukyvyttömyys voidaan saneerausmenettelyllä poistaa tai ainakin torjua muutoin kuin

lyhytaikaisesti. (Hämäläinen ym. 2009, 57) Velallisen käyttäessä saneerausmenettelyn aloittamisperusteena maksukyvyttömyyttä se voi myös muodostaa aloittamisperusteen esteen eli syvän maksukyvyttömyyden. Syvällä maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan maksukyvyttömyyttä, jota ei voida poistaa saneerausmenettelyllä tai maksukyvyttömyys voi uusiutua nopeasti, jopa menettelyn aikana. (Koulu 2007, 79.)

Ongelmana on maksukyvyttömyyden tulkinta, sillä maksukyvyttömyys harvoin on samalla pysyvää ja korjattavissa olevaa. Ratkaisuna tulkintaan on esitetty, että tilapäinenkin maksuhäiriö oikeuttaa saneerausmenettelyn aloittamisen, eikä maksukyvyttömyyden tarvitse olla pysyvää. Saneerausmenettelyn aikana on mahdollista selvittää, onko velallisen maksukyvyttömyys tilapäistä ja korjattavissa vai pysyvää. (Koulu 2007, 79.)

Velallisen maksukyvyttömyyden korjaaminen voi olla myös lyhytaikaista. Se, mitä voidaan pitää lyhytaikaisena korjaantumisenä tai pitkäaikaisena korjaantumisenä, on tulkinnallisesti vaikeaa. Kirjallisuudessa on pidetty yhtä vuotta luotettavana maksukykyarvioinnin rajana ja tämän jälkeen luotettavuus laskee. Eri tutkimuksissa on käytetty lyhytaikaisena 3 – 6 kuukauden tarkkailukautta ja pitkäaikaisena viiden vuoden tarkkailukautta. Käytännössä maksukyvyttömyyden korjaantuminen perustuu syyhyn olettaa, että saneerausohjelman vahvistamiselle on realistiset mahdollisuudet ja sillä perusteella voidaan aloittaa saneerausmenettely. (Koulu 2007, 80.)

Hakijan on näytettävä, että velallisyritys on maksukyvytön. Maksukyvyttömyyttä voidaan ennustaa yrityksen varoista, tulovirrasta ja erääntyvistä veloista saatavalla selvityksellä. Todisteena voidaan käyttää myös sitä, että yritys laiminlyö pitkään erilaisten maksujen maksamista. Kun velallisyritys on itse hakijana, velalliselle riittää perusteeksi pelkkä ilmoitus, että yritys on maksukyvytön. Velallisen ei kuitenkaan hakemuksessa tarvitse vakuuttaa maksukyvyttömyyden olevan korjattavissa. (Koulu 2007, 80 – 81.)

Laissa on otettu kanta, että saneerausta vastustavan tulee aktivoida korjaantuminen maksukyvyttömyyden esteperusteena. Todistustaakka korjaantumatto-

masta maksukyvyttömyydestä jää tämän takia eri mieltä olevalle asianosaiselle. Toisaalta saneerausta hakevalle velalliselle on asetettu velvollisuus esittää analyysi kriisin syistä, rahoitussuunnitelma ja alustava saneerausohjelma. Mikäli selvitystä ei toimiteta hakemuksen liitteenä, hakemus voidaan jättää tutkimatta. Selvityksen avulla tuomioistuin saa selkeän ratkaisuaineiston aloittamisharkintaa varten. (Koulu 2007, 81.)

Velallinen ottaa kuitenkin riskin myöntämällä maksukyvyttömyyden, sillä se muodostaa myös saneerauksen esteperusteen. Maksukyvyttömyyden myöntäminen voi vaikeuttaa yrityksen liiketoimintaa, esimerkiksi yritys voi joutua suorittamaan normaalit tavarahankinnat nopeammalla aikataululla tai yritys ei saa enää uusia luottoja toimintaansa varten. Myös jos saneeraushakemus hylätään, se avaa mahdollisuuden velkojille hakea velallisyrittäjä konkurssiin. (Koulu 2007, 79.)

Mikäli hakijana on velkoja, ongelmana on näyttövelvollisuus yrityksen maksukyvyttömyydestä. Velkojan on näytettävä velallisyrittäjän nykyisten varojen ja vastaisuudessa saatavan tulorahoituksen riittämättömyys velallisyrittäjän erääntyviin velkoihin. Koska velkojalla ei ole mahdollisuutta päästä tutkimaan yrityksen sisäisiä asioita, velkojalla ei voi käyttää kuin julkisia tilinpäätösasiakirjoja todisteina. (Koulu 2007, 84.)

3.3 Saneerausmenettelyn esteet ja keskeyttämisperusteet

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) säädetään saneerausmenettelyn esteistä ja keskeyttämisperusteita seuraavasti:

Saneerausmenettelyä ei voida aloittaa, jos 1) velallinen on maksukyvytön ja on todennäköistä, että maksukyvyttömyyttä ei saneerausohjelman avulla voida poistaa tai että sen uusiutumista ei voida torjua muuten kuin lyhytaikaisesti, 2) on todennäköistä, että velallisen varat eivät riitä saneerausmenettelystä aiheutuvien kustannusten kattamiseen eikä kukaan muu ole sitoutunut vastaamaan näistä kustannuksista, 3) on todennäköistä, että velallinen ei kykene maksamaan menettelyn alkamisen jälkeen syntyviä velkoja, 4) on perusteltua syytä olettaa, että hakemuksen pääasiallisena tarkoituksena on velkojan perintätointien estäminen tai muu velkojan taikka velallisen oikeuden loukkaaminen, 5) on perusteltua syytä olettaa, että saneerausohjelman aikaansaamiselle tai vahvistamiselle ei ole edellytyksiä, tai 6) velallisen kirjanpito on olennaisesti puut-

teellinen tai virheellinen, paitsi jos osoitetaan, että kirjanpito voidaan vaikeuksista saattaa asianmukaiseen ja luotettavaan tilaan.

Yrityssaneerauslaki luettelee saneerauksen esteperusteet eikä tuomioistuin saa luoda uusia esteperusteita, mutta varsinkin 5. kohdassa mainittua perusteltua syytä olettaa voidaan soveltaa ja tulkita monella eri tavalla. Tuomioistuimen tulee ottaa kaikki esteperusteet huomioon viran puolesta. Käytännössä esteperusteita ei tutkita perusteellisesti, ellei siihen joku asianosainen yleensä velkoja kiinnitä erityistä huomiota omassa kirjallisessa lausumassaan. Myös tilintarkastajan laatimasta lausunnosta saattaa ilmetä mahdollinen esteperuste. (Koulu 2007, 89 – 90.)

Varsinaiset saneerausesteet voidaan jakaa kolmeen ryhmään: yrityksen taloudelliseen tilaan (kohdat 1 ja 5), yrityksen rahoitukseen liittyviin (kohdat 2 ja 3) sekä menettelyn väärinkäyttöön liittyviin esteperusteisiin (kohta 4). Lisäksi velallisen kirjanpidon puutteet (kohta 6) ja sekä velallisen rikollinen tai muu hyvän liiketoimintatapojen vastainen toiminta voivat olla esteenä saneerausmenettelyn aloittamiselle. (Hämäläinen ym. 2009, 63.)

3.3.1 Velallinen on maksukyvytön

Ensimmäinen esteperuste on velallisen maksukyvyttömyys, jota ei voida korjata eli ns. syvä maksukyvyttömyys. Syvän maksukyvyttömyyden tulkinnassa se voidaan yhdistää yrityksen yleiseen elinkelpoisuuteen. Pitkällä aikavälillä jatkunut maksukyvyyn heikentyminen johtaa yleensä siihen, ettei saneerausmenettelyllä saada aikaan korjausta yrityksen taloudelliseen tilanteeseen muutoin kuin tilapäisesti. (Koulu 2007, 95.)

Yrityksen elinkelpoisuuden mittareina voidaan käyttää käyttökatetta ja sen riittävyyttä suoriutua yrityksen juoksevista menoista. Jos yrityksen käyttökate on alhainen tai jopa negatiivinen, voidaan olettaa, ettei yritys pysty pitkällä aikavälillä harjoittamaan kannattavaa liiketoimintaa. Tällöin yritys ei myöskään pysty suoriutumaan saneerausohjelmassa vahvistettujen saneerausvelkojen lyhennyksistä. (Hämäläinen ym. 2009, 63.)

Vaasan hovioikeuden päätöksessä 12.10.1993 nro 1971 on otettu kantaa yhtiön maksukyvyttömyyteen sekä sen korjattavuuteen. Yhtiön saneeraushakemusta ei hyväksytty sillä perusteella, että yhtiön velka oli 1.800.000 markkaa, korkokulut 230.000 markkaa ja myynnistä jäävä käyttökate ostojen ja kiinteiden kulojen jälkeen n. 12.500 markkaa. Kodinkonetekniikkaa myyvällä alalla kilpailutilanne ei ollut helpottumassa ja kulutuskysyntä tuli alalla pysymään alhaisena useita vuosia.

3.3.2 Saneerausmenettelyn kustannukset

Saneerausmenettelyä ei saa aloittaa, jos on todennäköistä, että velallisen varat eivät riitä menettelystä aiheutuvien kustannusten kattamiseen eikä myöskään kukaan ulkopuolinen ole sitoutunut niistä vastaamaan (Koulu 2007, 103).

Saneerausmenettelyn kustannukset koostuvat lähinnä selvittäjän palkkiosta ja kuluista. Palkkion määrä ja kulut vaihtelevat suoritettujen toimenpiteiden mukaan. Yrityksen koko vaikuttaa jo jonkin verran suoritettaviin toimenpiteisiin, mutta suurin merkitys on sillä, kuinka paljon selvittäjä joutuu käyttämään aikaa yrityksen tilanteen kartoittamiseen. Selvittäjän palkkio on suoritettujen tutkimusten mukaan ollut vuosina 2000 – 2001 ollut keskimäärin 6.680 euroa ja tuomioistuimissa vahvistettujen palkkioiden keskiarvo 9.622 euroa, mutta tästä määrästä puolet on ollut alle keskiarvon. (Hämäläinen ym. 2009, 64.) Käytännössä tämä esteperuste aktivoituu vasta myöhemmin, sillä selvittäjän palkkio maksetaan vasta saneerausmenettelyn päätyttyä eli saneerausohjelman tultua vahvistetuksi. (Koulu 2007, 105.)

3.3.3 Menettelyn alkamisen jälkeen syntyneet velat

Saneerausmenettelyä ei saa aloittaa, jos on todennäköistä, että velallinen ei pysty maksamaan menettelyn aloittamisen jälkeen syntyviä velkoja. Saneerausmenettelyn aloittamisen jälkeen velallisen tulee maksaa velat sitä mukaa, kuin ne erääntyvät. Velallisen tulee hakemuksessaan esittää rahoitussuunnitelma siitä, kuinka hän pystyy maksamaan menettelyn aikaiset velkansa. Las-

kelmassa, joka sinänsä edellyttää ennustetta, on otettava huomioon sekä tulot ja varat sekä menot. Saneeraushakemukset ovat harvoin kaatuneet tähän esteeseen, sillä saneerausta vastustavan velkojan on vaikea näyttää, ettei velallinen pysty maksamaan menettelyn aloittamisen jälkeen syntyviä velkoja. (Koulu 2007, 105 – 106.)

3.3.4 Perintätoimien estäminen

Saneerausmenettelyn aloittamispäätös antaa velallisyriykselle rauhoitusajan tarkastella yrityksen tilannetta eikä velallisen tarvitse pelätä velkojien aggressiivisia perintätoimenpiteitä. Saneerausmenettelyn aloittamispäätöksessä määrätään maksu- ja vakuudenasettamiskiellosta (YrSanL 17 §), perintäkiellosta (YrSanL 19 §) sekä velallisen omaisuuden ulosmittauskiellosta (YrSanL 21 §). Tuomioistuin voi hakemuksen vireille tultua hakijan tai velallisen vaatimuksesta määrätä saneerausvelkojen maksu- ja vakuudenasettamiskiellon, maksukielloon kuuluvien velkojen perimiskiellon sekä velallisen omaisuuden ulosmittauskiellon olemaan väliaikaisena voimassa jo ennen menettelyn alkamista, jos siihen harkitaan olevan tarvetta (YrSanL 22 §).

Maksu- ja vakuudenasettamiskiellolla tarkoitetaan, että menettelyn alettua velallinen ei saa maksaa saneerausvelkaa eikä asettaa siitä vakuutta. Mikäli velallinen on vastoin säännöstä maksanut saneerausvelkaa, suoritettu velka on palautettava. Myös vastoin säännöstä tehty panttaus tai muu vakuuden asettamistoimi on tehoton eikä velallisen omaisuutta koskeva kiinnityshakemus tuota etuoikeutta saneerausvelan hyväksi. (YrSanL 17 §). Poikkeuksena maksukielloon ovat työntekijöiden palkat, lomapalkat ja –korvaukset, velallisen lapselle suoritettava elatusapu, sekä lisäksi selvittäjän päätöksellä voidaan suorittaa maksu velkojille, joiden saatavat ovat määrältään vähäisiä (YrSanL 18 §).

Perintäkiellolla tarkoitetaan, että menettelyn alettua velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä maksukiellon piiriin kuuluvan saneerausvelan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi eikä jo aloitettuja toimenpiteitä saa jatkaa. Kiellon vastainen toimi on tehoton. (YrSanL 21 §.) Poikkeuksena perintäkielloon on,

että tuomioistuin voi vakuusvelkojan vaatimuksesta selvittäjää kuultuaan myöntää velkojalle luvan edellä mainitun oikeuden käyttämiseen (YrSanL 20 §).

Menettelyn alettua velallisen omaisuutta ei saa ulosmitata maksukiellon piiriin kuuluvasta velasta eikä saa panna täytäntöön päätöstä häätämistä velallisen hallinnassa olevasta huoneistosta, jota pääasiallisesti käytetään menettelyn kohteena olevassa toiminnassa. Kiellon vastaiset menettelyt ovat tehottomia. (YrSanL 21 §.)

Yrityssaneerauslain 22 §:ssä mainittujen kieltojen väärinkäyttäminen muodostaa esteen menettelyn aloittamiselle. Saneerausmenettelyä haetaan yleensä vasta, kun joku velkojista on hakenut velallisyritystä konkurssiin. Väärinkäyttämisestä on kyse silloin, kun velallinen tietää yrityksen maksukyvyttömyyden olevan pysyvää eikä sitä voida enää korjata. Usein tällaisessa tilanteessa velallinen pyrkii hyödyntämään saneerausmenettelyn tuoman rauhoitusajan siirtämällä yrityksen varoja velallisen ulottumattomiin tai suosittu yrityksen omistajia ja heidän läheistahoja esimerkiksi maksamalla suuria palkkoja tai antamalla osakaslainoja. (Hämäläinen ym. 2009, 64.)

Useasti velallinen ei halua vielä luovuttaa ja on hyvin optimistinen ja epärealistinen maksukyvyttömyyden korjaantumisesta. Tällöin kyseessä ei ole väärinkäytöstä. (Koulu 2007, 109.)

3.3.5 Yleiset esteperusteet

Kohdan 5 mukainen esteperuste eli on perusteltua syytä olettaa, että saneerausohjelman aikaansaamiselle tai vahvistamiselle ei ole edellytyksiä, on soveltamisalueeltaan laajin ja pitää itse asiassa sisällään myös kaikki muut esteperusteet. Kyseinen esteperuste ilmentää sitä, onko saneerauksella todennäköisiä onnistumisedellytyksiä sekä velkojien epäluottamuksen velallisen toimintaan. (Hämäläinen ym. 2009, 64.) Samalla tämä esteperuste on myös tärkein, sillä jos saneerausohjelman aikaansaamiselle ja vahvistamiselle on edellytyksiä, yritys on saneerauskelpoinen. Tätä saneerausperustetta voidaan pitää

myös yleisenä esteperusteena, jonka olemassa oloa tuomioistuimen tulee jokaisessa saneerausasiassa harkita. (Koulu 2007, 97.)

Yleisellä esteperusteella tarkoitetaan sitä, että edellytyksiä saada aikaan vahvistamiskelpoinen ja toteuttavissa oleva saneerausohjelma ei ole. Mikäli tästä esteperusteesta on epäselvyyttä, saneerausmenettely aloitetaan. Velallisella on hakemuksensa liitteenä oltava alustava saneeraussuunnitelma, mutta velallisen ei tarvitse osoittaa saneeraussuunnitelman olevan vahvistamis- ja toteuttamiskelpoinen. Todistustaakka asiassa on vastustavalla asianosaisella, jonka on näytettävä, ettei kyseissä tapauksessa ole edellytyksiä suunnitelman mukaiseen tervehdyttämiseen. (Koulu 2007, 99.)

Saneerausesteet on otettava huomioon myös saneerausmenettelyn alkamisen jälkeen, jos este ilmene vasta myöhemmin menettelyn aloittamisen jälkeen. Menettely voidaan selvittää, velkojan tai velallisen vaatimuksesta määrätä lakkaamaan. (Hämäläinen ym. 2009, 66.)

Korkein oikeus on ratkaisuisaan KKO 2003:109 ja KKO 2003:110 ottanut kantaa yrityssaneerauksesta annetun lain 7 §:n 5 kohdan mukaiseen yleiseen esteperusteeseen. Kummassakin tapauksessa on velkojista saneerausohjelman vahvistamismenettelyssä muodostettavissa vain yksi velkojaryhmä. Velkojaryhmästä verohallinto, jolla on ollut enemmistö saatavista, on vastustanut saneerausmenettelyn aloittamista.

Ratkaisussa KKO 2003:109 oli kyse siitä, että hakija A oli hakeutunut yrityssaneeraukseen maksukyvyttömyyden perusteella, joka johtui yritykselle määrätystä arvioverotuksesta. Tilintarkastajan selvityksen mukaan liiketoiminta oli ollut koko ajan kannattavaa. Verovirasto vastusti hakemusta sillä perusteella, että A:n kirjanpidossa on ollut puutteita eikä A ollut antanut ajallaan veroilmoituksia vuosilta 1996, 1998 ja 1999, ja tämä oli johtanut arvioverotukseen. Verovirasto katsoi, että saneerausmenettelyn aloittamiselle oli yrityssaneerailain 7 §:n 1 momentin 4. ja 5. kohdassa tarkoitettu este, sillä A oli perintätoimien estämiseksi siirtänyt omistamansa autot vaimonsa nimiin ja jättänyt liiketoimintansa saamisista perimättä. Käräjäoikeus oli määrännyt saneerausmenettelyn

aloitettavaksi, mutta hovioikeus kumosi käräjäoikeuden päätöksen sillä perusteella, että vaikka veroviraston väittämä perintätoimien estäminen ja saatavien perimättä jättäminen eivät muodosta estettä saneerausmenettelyn aloittamiselle niiden vähäinen väärinkäyttötarkoitus huomioon ottaen, hakija A ei kuitenkaan tämän johdosta nauti velkojan vähimmäisluottamusta, mikä olisi välttämätöntä saneerausohjelman vahvistamiseksi. Korkein oikeus kuitenkin kumosi hovioikeuden päätöksen sillä perusteella, että se, onko ohjelman toteuttamiselle edellytyksiä, ratkaistaan lopullisesti vasta saneerausohjelman vahvistamisvaiheessa ja siten pelkästään yhden enemmistön saatavista omaava velkoja vastustaa menettelyn aloittamista, ei vielä voida lähteä siitä, että saneerausohjelman vahvistamiselle ei ole edellytyksiä.

Ratkaisussa KKO 2003:110 oli kyse siitä, että yhtiö X oli velkaantunut kuluneiden tilikausien aikana erityisesti siitä syystä, että yhtiömiesten yksityisöt olivat olleet voittovaroja suuremmat. Tilintarkastajan antaman selvityksen mukaan yhtiön maksuvalmius oli rasittunut, mutta yhtiö ei ollut kuitenkaan pysyvästi maksukyvytön. Verovirasto vastusti hakemusta katsoen, ettei hakijayhtiöllä ollut elinkeinotoiminnassaan mitään saneerattavaa, vaan velkaantuminen johtui yhtiömiesten henkilökohtaisista syistä. Käräjäoikeus hylkäsi hakemuksen yrityksen saneerauksesta annetun lain 7 §:n 1 momentin 5. kohdan perusteella. Hovioikeus taas katsoi, ettei suurimman velkojan vastustuksella ollut edellä mainittua perustetta ja määräsi yhtiötä koskevan saneerausmenettelyn aloitettavaksi. Korkein oikeus kumosi hovioikeuden päätöksen katsoen, että saneerausohjelman vahvistamiselle ei ole edellytyksiä mainitun lain kohdan mukaisesti.

3.3.6 Velallisen kirjanpito

Saneerausmenettelyä ei saa aloittaa, jos velallisen kirjanpito on puutteellinen tai virheellinen, eikä sitä voida vaikeuksista saattaa asianmukaiseksi ja luotettavaksi. Velallisen kirjanpidolla on olennainen merkitys saneerausmenettelyn aloittamisharkinnassa, sillä puutteellinen tai laiminlyöty kirjanpito kuvaa yrityksen huonoa asioiden hoitamista sekä väärinkäytöksiä. Lain mukaan kirjanpito on mahdollista saattaa myöhemminkin asianmukaiseksi ja luotettavaksi, mikäli tositemateriaali on käytettävissä, jolloin esteperustetta ei synny. Lähinnä este-

peruste syntyy silloin, kun tosineiteistöä on tarkoituksellisesti tuhottu tai kirjanpitoon sisältyy väärennettyjä tositteita. (Koulu 2007, 111.)

3.3.7 Velallisen rikollinen toiminta

Yrityssaneerauslakiin sisältyy esteperusteena myös velallisen moitittava käyttäytyminen. Saneerausmenettelyä ei voida aloittaa, jos velallinen on syyllistynyt kirjanpitorikokseen, velallinen on ollut liiketoimintakiellossa tai velallinen on syyllistynyt menettelyyn, jonka perusteella hänet voitaisiin määrätä liiketoimintakieltoon. Nämä esteperusteet eivät välttämättä estä menettelyn aloittamista, mutta tämä on kuitenkin melko poikkeuksellista. (Hämäläinen ym. 2009, 65.)

4 SANEERAUSKELPOISUUDEN ARVIOINTI

Yrityssaneerausmenettelyssä keskeistä osaamista vaatii saneerauskelpoisuuden arviointi. Saneerauskelpoisuus edellyttää, että yritystoiminta on kannattavaa. Kannattavan liiketoiminnan edellytysten arviointi on kuitenkin vaikeaa. Yrityssaneerauksen laatimisessa olisi hyvä käyttää liiketoiminnan edellytysten arviointiin erikoistunutta konsulttia, mutta tämä on hyvin kallista eikä jo valmiiksi hyvin velkaantunut yritys halua enää lisäkustannuksia maksettavaksi. Siten liiketoiminnan kannattavuuden arviointi jää helposti selvittäjän tehtäväksi. (Hämäläinen ym. 2009, 45.)

Tuomioistuimissa yrityssaneerauksen aloittamiskynnys on hyvin matala, mutta niin sanotut turhat ja toivottomat hakemukset olisi hyvä karsia jo ennalta, koska ne kuormittavat turhaan tuomioistuimia ja pitkittävät myös saneerauskelpoisten yritysten käsittelyä tuomioistuimissa (Hämäläinen ym. 2009, 45).

4.1 Yrityksen kriisiin ajautumisen syistä

Yritys ajautuu kriisiin, kun se enää kykene maksamaan erääntyneitä laskujaan tai hoitamaan velvollisuuksiaan eikä sen johto kykene sopeuttamaan yritystään muuttuneisiin olosuhteisiin. Syynä tähän voi olla johdon virhearviointi, tiedon

puute, päätöksenteon hitaus tai henkinen loppuun palaminen. (Hämäläinen ym. 2009, 13.)

Kun kyseessä on pieni tai keskisuuri yritys, päätöksenteko keskittyy yhden johtajan käsiin eli johtaja toimii sekä toimitusjohtajana että hallituksen puheenjohtajana. Yritykseltä usein puuttuu myös tärkeimmät johtamisen apuvälineet eli budjetointi, oikeat hinnoittelu-, kustannus- ja kassavirtalaskelmat. Kriisiin ajautumisen syynä tällöin on johdon heikko osaaminen ja virhearvioinnit kuten aliarvioidut kustannukset ja yliarvioidut tuotot. (Laitinen 1996, 1191.)

Toisena kriisiin ajavana seikkana voidaan pitää yritystä, joka kasvaa voimakkaasti. Voimakas kasvu on vaatinut suuren osan tulo- ja rahoituksesta sekä yritys on joutunut ottamaan paljon lainaa sekä käyttämään omaa pääomaa ja näin ollen yritys on altis äkillisille liiketoiminnan häiriöille. Yleensä näissäkin yrityksissä on olennaisena tekijänä myös se, että kyseessä on pieni tai keskisuuri yritys, jossa päätöksenteko on keskittynyt yhdelle johtajalle. (Laitinen 1996, 1191.)

Näiden kahden yritystyyppin kohdalla voidaan perustellusti olettaa, ettei yritystoiminnan tervehtäminen tule onnistumaan ainakaan pitkällä tähtäimellä, jolloin konkurssi on väistämätön. (Laitinen 1996, 1191.)

Kolmantena yritystyyppinä voidaan pitää yritystä, joka on toiminut kannattavasti jo vuosikymmeniä, mutta joissa tapahtuu yllättäviä epäonnistumisia esimerkiksi suuren asiakkaan tai alihankkijan konkurssi. Yleensä näissäkin on johdon reagointi myöhästynyt eikä johto ollut varautunut riittävän ajoissa yrityksen taloudellisen tilanteen heikkenemiseen. Tällaisissa tilanteissa voidaan katoa, että saneerausmenettely olisi parhain keino yrityksen talouden tervehtyttämiseen ja konkurssilta voisi välttyä, koska tällöin toiminta on nimenomaan häiriintynyt tilapäisesti. (Laitinen 1996, 1191.)

4.2. Aloittamisharkinta

Tuomioistuimen kynnys määrätä saneerausmenettely aloitettavaksi on hyvin matala. Tuomioistuimen ratkaisuaineisto koostuu hakemuksesta liitteineen sekä velkojien lausumista, eikä tämän ratkaisuaineiston pohjalta voida vielä ottaa riittävän hyvin kantaa yrityksen saneerauskelpoisuuteen. (Koulu 2007, 123 – 124.)

Kuulemisen tarkoituksena on koota ratkaisuaineistoa tuomioistuimen päätöksentekoon. Kun velallinen on yksin hakijana, tuomioistuimen on annettava saneeraushakemus tiedoksi merkittävänä pidettäville velkojille. Merkittävänä velkojina pidetään yleensä suurimpia velkojia esimerkiksi rahoituslaitoksia ja verohallintoa. Velkojien lausumista saadaan yleensä suhteellisen kattava kuva velallisen saneerauskelpoisuudesta ja siitä, missä määrin velkojat tulevat kannattamaan yrityksen saneerausta. Lisäksi velkoja voi riitauttaa saneeraushakemuksen ja tuoda esiin saneerauksen esteperusteet. Velkojat voivat lausumissaan ottaa myös kantaa selvittäjän valintaan. (Koulu 2007, 116.)

Mikäli velallinen on hakemus yrityssaneeraukseen velkojien kanssa yhteishakemuksella tai velkojat ovat puoltaneet velallisen hakemusta, kuulemisesta voidaan luopua ja siten nopeuttaa asian käsittelyä tuomioistuimessa. Päätös saneerausmenettelyn aloittamisesta on tehtävissä melko nopeasti ja useimmiten saman päivän kuluessa. Tällaisessa kevennyksessä käsittelyssä aloittamisharkinnassa esteperusteet jäävät helposti huomaamatta, mutta toisaalta, jos merkittävät velkojat puoltavat hakemusta, voidaan olettaa velallisen olevan saneerauskelpoinen. (Koulu 2007, 116.)

Saneerausasiassa voidaan myös järjestää suullinen istunto, jos jotain osapuolta on kuultava henkilökohtaisesti tai asianosainen vaatii sitä riitaisessa asiassa tai jos tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena. Riitaisissa saneerausasioissa suullinen käsittely on hyvin yleistä. (Koulu 2007, 121.)

Lisäratkaisuaineiston hankkimiseen tuomioistuin voi käyttää kyselyoikeuttaan, pyytää täydentämään hakemusta ja lausumaa sekä ääritapauksissa hankkia oma-aloitteisesti lisääaineistoa aloittamisharkinnan perustaksi (Koulu 2007, 124).

4.3 Konkurssivertailu

Velallisen on hakemuksen liitteenä toimitettava tuomioistuimelle alustava konkurssivertailu. Konkurssivertailu ei kuitenkaan estä saneerausmenettelyn aloittamista, vaan vertailu tapahtuu myöhemmin saneerausohjelmaa vahvistettaessa. (Hupli 2004, 292.)

Konkurssivertailua voidaan käyttää hyödyksi jo aloittamisharkinnassa, sillä sen kautta voidaan arvioida mahdollisuuksia saneerausohjelman aikaansaantiin ja vahvistamiseen. Varsinkin velkojat voisivat osoittaa, ettei saneerausohjelman aikaansaamiselle ole edellytyksiä. Velkojien intressissä on jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa saada tietoa, kummalla tavalla, konkurssin vai saneerausvelan avulla, he saavat paremman suorituksen saatavalleen ja myös siten, kumpi menettely aiheuttaa pienemmän luottotappion. (Hupli 2004, 293.)

Konkurssivertailussa asetetaan vastakkain saneerausohjelmassa luvattu suoritus ja väitetty jako-osuus konkurssissa. Ratkaisevaa on, kumpi suoritus on todennäköisesti arvoltaan pienempi ja kumpi velkojan kannalta parempi lopputulos, sillä velkojan saamisoikeus lakkaa saneerausohjelman määrätyn saneerausvelan suorittamisen jälkeen. (Hupli 2004, 312 - 313.)

Vakuusvelkoja kohtaan vertailussa sovelletaan reaaliarvoperiaatetta siten, että vähintään velan nykyarvon on saneerausohjelman perusteella tultava maksetuksi kohtuullisessa ajassa. Tätä turvataan maksamalla alkuperäistä luottokorkoa sekä siten, että vakuusvelan maksuaikaa ei saa ilman velkojan suostumusta pidentää ohjelmassa olennaisesti yli jäljellä olevan luottajan tai, jos velka on jo kokonaan erääntynyt, olennaisesti pidemmäksi ajaksi kuin puolet alkuperäisestä luottoajasta. (Hupli 2004, 314.)

Tavallisten velkojien asema on vertailussa heikompi, sillä saneerausohjelmassa velkojen pääomaa voidaan alentaa eikä pääoman reaaliarvoa turvata samalla tavoin kuin vakuusvelkojien eli maksamalla suorituksella korkoa. Pääoman alentamisesta käytetään nimitystä akordi. Tavallisten velkojien osalta konkurssivertailu on nykyarvovertailua ja suorituksia mitataan vertailuhetken arvoina. Velkojalle itselleen jää omassa harkinnassa vertailla suoritusta reaaliarvoon, varsinkin kun saneerausohjelmassa on määrätty pidempi maksuaika. (Hupli 2004, 314.)

4.4 Tunnuslukuanalysointi

Tunnuslukujen avulla voidaan analysoida yrityksen taloudellista tilannetta sekä vertailla eri yrityksiä keskenään eliminoimalla mm. yritysten väliset kokoerot ja rahan arvossa tapahtuneet muutokset (Leppiniemi & Leppiniemi 2010). Tunnuslukujen avulla tavoitteena on määrittellä yrityksen elinkelpoisuutta laskenta-toimen näkökulmasta sekä johtaa analyysin avulla looginen ratkaisu siihen, miten erotella hakijayritykset jo hakemusvaiheessa tehokkaasti elinkelpoisiin ja konkurssiksiin yrityksiin (Laitinen 2001, 34 - 35). Keskeisiksi yrityksen tulevaisuutta ennustaviksi tekijöiksi on todettu olevan kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden (Laitinen 1996, 1192).

4.4.1 Tutkitut yritykset ja lasketut tunnusluvut

Tutkimukseen on otettu vuosien 2007 – 2009 Lappeenrannan käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvien yrityssaneeraukseen hakeutuneiden 24 yrityksen saneeraushakemuksen liitteenä olevat tilinpäätöstiedot. Tutkittujen yritysten kotipaikka on siten pääsääntöisesti Hamina, Kotka, Lappeenranta ja Imatra ympäristökuntineen. Tutkituista yrityksistä kolmanneksen päätoimialana on huolinta ja kuljetusala. Muita tutkittujen yritysten toimialoja ovat rakennusala, vähittäiskauppa, tukkukauppa, palveluala ja muu pienteollisuustoiminta. Yrityksistä neljännes on ollut toiminnassa vain alle 10 vuotta. Suurin osa yrityksistä on perustettu 90-luvun alussa päättyneen laman jälkeen, tosin muutama yritys on jo ollut toiminnassa jo 40-luvulta lähtien. Tutkituista yrityksistä puolet on jo asetettu konkurs-

siin ja kahdeksalle on vahvistettu saneerausohjelma. Osa on toiminnassa olevia yrityksiä, joiden osalta saneerausohjelmaa ei ole vielä vahvistettu.

Tunnusluvut on laskettu yritysten viimeisimmästä ennen saneeraushakemuksen jättämistä vahvistetusta tilinpäätöksestä. Tunnuslukuina on laskettu kannattavuuden mittarina nettotulosprosentti, maksuvalmiuden mittarina rahoitustulosprosentti ja quick ratio sekä vakavaraisuuden mittarina omavaraisuusaste ja velkaantumisaste. Lisäksi on laskettu maksuhäiriön ennustamista esittävä ns. Laitisen Z-luku.

Taulukko 1 Tunnuslukuvertailu

	Parhain	Alakvar-	Mediaani	Yläkvar-	Huonoin
	vertailuluku	tiili 25 %		tiili 75 %	vertailuluku
Nettotulosprosentti	11,05	0,17	-7,96	-14,57	-61,25
Rahoitustulosprosentti	16,74	4,87	-3,75	-7,4	-50,76
Quick ratio	1,13	0,56	0,44	0,25	0,07
Omavaraisuusaste	15,87	0,26	-72,81	-98,05	-423,63
Velkaantumisaste	24,74	41,21	114,4	103,48	554,51
Z-luku	45,3	7,94	-175,87	-231,75	-1026,38

Tunnuslukuvertailu on esitetty taulukossa kyseisen tunnusluvun kohdalla parhaimman vertailuluvun sekä huonoimman vertailuluvun saaneen yrityksen tunnusluvun sekä kokonaisvertailuna yläkvartiili 75 %, mediaani ja alakvartiili 25 %. Yläkvartiili on tilastomatematiikassa luku, jota pienempiä arvoja aineistossa on 75 % ja alakvartiili luku, jota pienempiä arvoja aineistossa on 25 %.

4.4.2 Nettotulosprosentti

Kannattavuuden tärkeimpänä mittarina pidetään sijoitetun pääoman tuotto prosenttia, mutta tämä edellyttää, että yritys noudattaa suunnitelmanmukaista poistopolitiikkaa. Mikäli poistoja ei ole joka vuosi tehty tai ne on tehty pienempinä kuin suunnitelmanmukaiset poistot, tämä johtaa epätarkkuuksiin sekä tunnusluvun vertailukelpoisuuteen yritysten välillä. Tällöin voidaan käyttää kannattavuuden arviointiin nettotulosprosenttia, jossa nettotulos suhteutetaan liikevaihtoon. Nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana. Positiivinen nettotulos kertoo, että yritys on pystynyt sel-

viytymään varsinaisen liiketoiminnan tuotoilla rahoituskuluista ja veroista. (Laitinen 1996, 1193.)

Nettotulosprosentti saadaan laskemalla kaavalla:

Nettotulosprosentti = nettotulos (liiketulos + rahoitustuotot – rahoituskulut – välittömät verot) / liikevaihto * 100 (Leppiniemi 2010).

Tutkituista yrityksistä vain noin neljäsosaa voidaan pitää varsinaisen toiminnan tuloksen osalta kannattavina. Nettotulosprosentin ollessa kuitenkin vain niukin naukin positiivinen kuten esimerkiksi alakvartiilin kohdalla, yrityksellä ei ole kykyä suoriutua enää lainojen lyhennyksistä. Tutkituista yrityksistä suurin osa on jo varsinaisen toiminnan osalta hyvin kannattamattomia ja varsinkin huonoimman vertailuluvun saaneen yrityksen kohdalla voidaan todeta, ettei sillä ole mitään edellytyksiä saada aikaan hyväksyttävää saneerausohjelmaa.

Se, että tunnuslukujen mediaani on jo negatiivinen, kuvastaa selvästi yritys-saneeraukseen hakeutuvien yrityksen heikon kannattavuuden. Kannattavuutta voidaan parantaa tehostamalla tuotantoa, karsimalla tarkalla kuluseurannalla yrityksen menoja, vähentämällä työntekijöitä ym. Lievästi negatiivinenkaan nettotulosprosentti ei vielä siten aiheuta sitä, että yritys olisi saneerauskelvoton, mutta yrityksen tulisi tällöin laatia selvä toimintasuunnitelma laskelmineen, miten yritys saadaan jälleen kannattavaksi.

4.4.3 Maksuvalmius

Maksuvalmius määritellään rahoituksen riittävydeksi maksuvelvoitteiden maksamiseen niiden erääntyessä. Maksuvalmius voidaan jakaa dynaamiseen ja staattiseen maksuvalmiuteen. (Laitinen 2001, 37)

Dynaaminen maksuvalmius kuvastaa tulorahoituksen riittävyttä kattamaan lyhytvaikutteiset kulut, korot ja verot. Mittarina tulorahoituksen riittävydelle käytetään rahoitustulosprosenttia. Rahoitustuloksen minimiraja on 0, sillä jos rahoitustulosprosentti on negatiivinen, yritys ei ole selvinnyt edes edellä maini-

tuista minimivaatimuksista, vaan silloin yritys on joutunut rahoittamaan ainakin osan rahoituksen kuluista ja veroista muulla kuin tulorahoituksella. (Laitinen 2001, 37 - 38.)

Rahoitustulosprosentti lasketaan kaavalla:

Rahoitustulosprosentti = (nettotulos + poistot) / liikevaihto * 100 (Leppiniemi 2010).

Staattinen maksuvalmius kuvastaa rahoituspuskurin riittävyttä eli yrityksen kykyä varautua äkillisiin rahoitustarpeisiin. Minimivaatimuksena on se, että käytävissä oleva nopea rahoitus kattaisi tärkeimmät lyhytaikaiset velat. Mittarina rahoituspuskurille käytetään tunnuslukua quick ratio. Quick ratiossa rahoitusomaisuus suhteutetaan lyhytaikaisiin velkoihin. Quick ration alarajana voidaan pitää 0,4, jonka alle mennessä yritys voidaan luokitella selvästi riskiyritykseksi. (Laitinen 2001, 38.)

Quick ratio lasketaan kaavalla:

Quick ratio = rahoitusomaisuus / (lyhytaikaiset velat – saadut ennakot) (Leppiniemi 2010)

Yritystutkimusneuvottelukunta on esittänyt tunnusluvulle seuraavat ohjeelliset arviointiperusteet (Leppiniemi & Leppiniemi 2010):

Arviointi	Quick ratio
Hyvä	> 1
Tyydyttävä	0,5 – 1
Heikko	< 0,5

Tutkituista yrityksistä puolella oli rahoitustulos positiivinen eli siten nämä yritykset ovat selvinneet yrityksen juoksevista menoista ja yrityksillä on valmiutta jatkaa toimintaa. Tutkimuksessa rahoitustuloksen tunnuslukujen mediaani oli negatiivinen. Se, että rahoitustulosprosentin tunnusluvun yläkvartiili on hyvin lä-

hellä mediaanin tunnuslukua, kuvastaa suurimman osan yrityksistä olevan hyvin lähellä positiivista tunnuslukua. Näillä yrityksillä toiminnan kannattavuutta tehostavilla vaikutuksilla voitaisiin saada yritysten tulorahoitus riittämään lyhytaikaisten velkojen kattamiseen. Mediaanin negatiiviseen lukuun on vaikuttanut hyvin paljon yläkvartaalin alapuolella jääneiden yritysten erittäin heikko rahoitustulosprosentti, jota kuvastaa huonoimman vertailuarvon saanut tunnusluku -50,76 %.

Tutkituista yrityksistä alakvartaalin yläpuolelle jääneillä yrityksillä rahoituspuskuri on tyydyttävällä tasolla ja kahdella yrityksellä jopa hyvä. Tunnuslukujen mediaani ylittää asetetun kriittisen rajan, joten voidaan noin puolta yrityksistä pitää vielä maksukykyisinä lyhytaikaisten velkojen osalta. Yrityksistä kuitenkin puolet kuuluu ryhmään, jossa rahoituspuskuri jää alle kriittisen rajan ja on osalla erittäin heikko.

4.4.4 Vakavaraisuus

Vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen pitkän aikavälin kykyä suoriutua maksuvelvoitteistaan. Hyvään vakavaraisuuteen liittyvä ominaisuus on saada uutta vierasta pääomaa yrityksen rahoitustilanteeseen. (Laitinen 2001, 38.)

Vakavaraisuuden tekijä pidetään rahoitusrakenteen terveyttä siten, että omaa pääomaa on riittävästi. Oman pääoman pitää kattaa mahdolliset tappiot. Minimivaatimuksena on, että oma pääoma kattaa vähintään yhden vuoden mahdollisen tappion, mutta toiminnan turvaamiseksi oman pääoman tulisi kattaa 2 – 3 vuoden tuntuvat tappiot. Mikäli oma pääoma ei riitä kuin yhden vuoden tappion kattamiseen, jo toinen heikko vuosi kaataa yrityksen. Vakavaraisuuden mittarina käytetään omavaraisuusastetta, jossa yrityksen oma pääoma suhteutetaan sen kaikki varoihin. Ehdoton minimiraja on 10 %. (Laitinen 2001, 38 – 39.)

Omavaraisuusaste lasketaan kaavalla:

Omavaraisuusaste = oikaistu oma pääoma (oma pääoma + poistoero + vapaaehtoiset varaukset) / (taseen loppusumma – ennakot) * 100 (Leppiniemi 2010)

Yritystutkimusneuvottelukunta on esittänyt tunnusluvulle seuraavat ohjeelliset arviointiperusteet (Leppiniemi & Leppiniemi 2010):

Arviointi	Omavaraisuusaste
Hyvä	> 40 %
Tyydyttävä	20 – 40 %
Heikko	< 20 %

Tutkittujen yrityksen omavaraisuusaste on ollut kaikilla heikko, ainoastaan kahdella yrityksellä omavaraisuusaste on ollut yli minimirajan 10 %. Tutkimustuloksista voidaan todeta, että jo omavaraisuusasteen mediaani on selkeästi negatiivinen eli tämä tarkoittaa sitä, että hyvin monella yrityksellä oma pääoma on tappioiden myötä muuttunut alkuperäiseen omaan pääomaan nähden moninkertaisesti negatiiviseen suuntaan. Negatiivinen omapääoma kuvastaa myös johdon heikkoa kykyä reagoida yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. (Laitinen 2001, 39.)

Vakavaraisuutta voidaan myös mitata velkaantumisasteella. Velkaantumisasteella tarkastellaan vieraan pääoman hallitsevuutta yrityksen rahoitusrakenteessa. Mitä hallitsemasssa asemassa vieras pääoma on, sen korkeampi on yrityksen rahoitusriski. Velkaantumisaste nivoutuu samalla yrityksen kannattavuuteen, sillä yrityksen tulorahoituksen pitäisi myös riittää velkojen takaisinmaksuun. (Leppiniemi & Leppiniemi 2010)

Yritystutkimusneuvottelukunta on esittänyt tunnusluvulle seuraavat ohjeelliset arviointiperusteet (Leppiniemi & Leppiniemi 2010):

Arviointi	Velkaantumisaste
Hyvä	< 40 %
Tyydyttävä	40 – 80 %
Heikko	> 80 %

Tutkittujen yrityksen velkaantumistasetta voidaan ainoastaan pitää hyvänä alakvartiiliin kuuluvalta yrityksiltä. Mikäli mediaani on jo erittäin heikko, se kertoo yritysten olevan erittäin velkaisia eikä näillä yrityksillä ole edellytyksiä selviytyä veloistaan, vaikka saneerausohjelmassa velkojen pääomia leikattaisiin merkittävästi.

4.4.5 Z-luku

Rahoituskriisiä ennakoivaksi tunnusluvuksi Erkki Laitinen ja Teija Laitinen ovat kehittäneet eräänlaisen yhdistelmämittarin eli Z-luvun. Kaikki edellä mainitut tunnusluvut kuvaavat yrityksen toimintaedellytyksiä, ja näiden kaikkien tulisi täyttää ainakin minimivaatimukset, jotta toiminnan jatkuvuus olisi turvattu. (Laitinen 2001, 39) Z-luvun laskukaava on yritystoiminnan neuvottelukunnan suositusten mukaan oikaistu seuraavaksi (Leppiniemi & Leppiniemi 2010):

$$Z = 2,6 * \text{quick ratio} + 0,6 * \text{rahoitustulosprosentti} + 2,4 * \text{omavaraisuusaste}$$

Tutkijat ovat määritelleet yrityssaneerauksen vakavimmaksi maksuhäiriöksi, sillä yrityssaneerauksen haetaan vasta, kun konkurssin uhka on ilmeinen tai konkurssi on jo saatettu vireille. Tutkijat ovat ehdottaneet tunnusluvun käyttämiselle seuraavaa asteikkoa:

Z-luku	Velkojan johtopäätös
50 - 70	Ilmeinen riski saada yleensä maksuhäiriö
30 - 50	Ilmeinen riski saada konkurssihakemus
< 30	Ilmeinen riski saada saneeraushakemus

Z-luku ennakoi rahoituskriisiä, mikäli sen arvo jää alle 65. (Leppiniemi & Leppiniemi 2010.) Ehdottomana alarajana voidaan pitää lukua 18 (Laitinen 2001, 39).

Z-luvun laskemisessa on painotettu tunnuslukuja quick ration eli rahoitusomaisuuden suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin sekä omavaraisuusastetta eli oman pääoman suhdetta yrityksen kaikkiin omiin varoihin. Myöskin maksuvalmiutta kuvaavaa rahoitustulosprosentti on painotettu heikommin.

Tutkimuksessa kaikkien yritysten Z-luku jäi selvästi alle 65:n eli yritykset ovat rahoituskriisissä, mutta vain kahden yrityksen Z-luku jäi asteikolle 30 – 50 eli ilmeiseen riskiin saada konkurssihakemus. Z-lukua voidaan perustellusti myös käyttää saneerauksen edellytyksiä ja kohdan 5 esteperusteita arvioimisessa. Mitä pienempi Z-luku, sen vähemmän yrityksellä on edellytyksiä saada aikaan velkojien hyväksymä saneerausohjelma tai yleensä selviytyä saneerausohjelman vahvistamisen jälkeenkään. Z-lukua laskettaessa mediaani oli jo erittäin pitkälle negatiivinen, ja huonoimman vertailuluvun saneella yrityksellä tämä on jopa -1026,38. Z-luvun laskennassa käytettävän omavaraisuusasteen painotus johtaa siihen, että mikäli oma pääoma negatiivinen, Z-luvun negatiivisuus korostuu.

4.4.6 Yhteenveto

Tunnuslukuvertailusta voidaan perustellusti tehdä johtopäätöksenä, että vain noin neljäsosa yrityksistä täyttää saneerauskelpoisuuden edellytykset ja lopuilla noin vajaalla puolella yrityksistä on edes jollain tapaa mahdollisuus saneerausmenettelyn jälkeen selvitä elinkelpoiseksi yritykseksi. Tunnusluvut kuvastavat yritysten tilinpäätöshetken heikkoa tilannetta ja liian myöhään tapahtunutta johdon reaktiota liiketoiminnan kannattavuuden romahtamiseen. Tutkimuksessa ilmeni selvästi, että yrityksen toiminta on ollut jo pitkään kannattamatonta, yrityksen oma pääoma on painunut jopa satoja tuhansia euroja miinukselle ja vieraan pääoman osuus yrityksen taseessa on merkittävä.

Noin neljäsosan yrityksistä voidaan tunnuslukujen perusteella hakeutuneen yrityssaneerauksen vain hakeakseen itselleen eräänlaista miettimisrauhaa ja pyrkiäkseen lykkäämään konkurssin aloittamista. Mediaanin lähellä tai sen yläpuolella olevien yritysten tulee ottaa harkittavaksi myös yrityksen toimiala, sen tulevaisuuden näkymät tämän taantuman jälkeen sekä toimialan tulevaisuuden kehityksen, jotta saneerauskelpoisuutta voidaan harkita.

Opinnäytetyön liitteenä ovat Tilastokeskuksen raportit vuosilta 2007 – 2008 päättyneet yrityssaneeraukset käräjäoikeuksittain (liitteet 1 ja 2). Vuoden 2007

raportissa Lappeenrannan käräjäoikeudessa loppuunkäsitellyjä hakemuksia oli kahdeksan, joista yksi oli hylätty ja kaksi peruutettu sekä yksi määrätty lakkaamaan yrityksen saneerauksesta annetun lain 7 §:n mukaisen esteperusteen perusteella ja kolmessa tapauksessa syytä ei ollut tiedossa. Vuoden 2007 loppuunkäsitellyistä hakemuksista vain yhdessä tapauksessa on saatu aikaan vahvistettu ohjelmaehdotus.

Vuonna 2008 loppuunkäsitellyjä hakemuksia oli 12, joista yksi oli hylätty ja yksi peruutettu. Yhdessä tapauksessa saneerausohjelmaehdotus oli hylätty. Yhdessä tapauksessa saneerausmenettely oli määrätty lakkaamaan sillä perusteella, ettei saneerausohjelmaehdotusta ollut laadittu ja neljän yrityksen osalta syytä saneerausmenettelyn lakkaamiselle ei ollut ilmoitettu. Näistä yrityksistä vain neljälle oli saatu aikaan vahvistettu ohjelmaehdotus. (Tilastokeskus.)

5 PÄÄTELMIÄ

Pienet ja keskisuuret yritykset ovat Suomessa pääasiallisesti yhden tai kahden osakkaan tai yhtiömiehen johtamia yrityksiä. Useasti yrityksen perustamiseen johtaa ison yhtiön jonkin toiminnan osa-alueen ulkoistaminen ja tätä kautta irtisanottu työntekijä alkaa oman yrityksen kautta tehdä samaa työtä alihankkijana. Yritystoiminnan harjoittaminen pitkällä tähtäimellä vaatii yrittäjältä enemmän tietoa yrityksen toimintaedellytyksistä varsinkin, kun harkittavaksi tulee erilaisia investointeja.

Tällä hetkellä monessa pienessä yrityksessä liiketoimintaa harjoitetaan lähinnä ”Musta tuntuu” –periaatteella eli kunhan rahaa jotenkin tulee. Tulevalla rahalla maksetaan kasautuneesta laskupinosta ne tärkeimmät, jotka on pakko maksaa esimerkiksi palkat, ja sitten jos vielä jää, niin ne seuraavat laskut, joiden maksaminen on tärkeää. Loput laskuista jäävät odottamaan seuraavan omaa laskusaatavan erääntymistä. Tällöin yrityksissä helposti käy, että palkkojen ja yritystoimintaan liittyvien välttämättömien hankintojen jälkeen tulorahoitus ei enää riitä verojen maksamiseen, joten nämä maksut jäävät odottamaan.

Pitkällä tähtäimellä varsinkin veron maksamatta jättäminen aiheuttaa suuria taloudellisia menetyksiä yritykselle, sillä veronkorotusten ja verojen viivästyskorkon suuruus suhteessa muihin viivästyskorkoihin on erittäin suuri. Käytännössä kuitenkin yritystoiminnan jatkuvuuden kannalta palkkojen ja välttämättömien hankintojen maksaminen ensisijaisesti on tärkeää, sillä muutoin yrityksen toimintaedellytykset lakkaavat hyvin nopeasti.

Yrityksiä rahoittavat luottolaitokset tekevät säännöllisesti vuosittain analyysin yrityksen taloudellisesta tilanteesta tunnuslukujen avulla. Nämä analyysit palvelevat luottolaitoksia hyvin harkittaessa, voidaanko yritykselle antaa lisää luottoa esimerkiksi jotain investointia varten. Yritykset voisivat käyttää näitä analyyseja myös hyödyksi arvioidessaan omaa liiketoimintaansa, mutta niiltä puuttuu tietoa siitä, mitä nämä tunnusluvut sisältävät sekä miten tunnuslukuja voisi hyödyntää ja mihin seikkoihin pitäisi kiinnittää ennakoiden huomiota, jotta kannattavuus säilyisi.

Yrityksen ajaututtua maksuvaikeuksiin kynnys avun kysymiseen on erittäin suuri. Maksukyvyttömyyttä ei haluta myöntää muille osapuolille, eikä varsinkaan rahoittajille, sillä maksukyvyttömyyden myöntäminen rajoittaa yrityksen toimintaedellytyksiä välttämättömien hankintojen maksujen osalta siten, että esimerkiksi myyjä vaatii käteismaksua laskun 30 päivän eräpäivän sijaan tai luottolaitos ei myönnä enää uusia luottoja pienimpiinkään investointihankkeisiin.

Yrityksen osakkaat tai yhtiömiehet ovat yleensä pantanneet omaa omaisuuttaan yrityksen lainojen vakuudeksi. Tämä pantattu omaisuus on käytännössä perheen käytössä oleva asuinkiinteistö sekä lisäksi ehkä kesämökkikiinteistö. Yrityksen ajautuessa konkurssiin yrittäjä menettää lähes kaiken omaisuutensa yrityksen mukana. Tämä aiheuttaa sen, että yritystä halutaan pitää kaikin mahdollisin keinoin toiminnassa, jotta tältä vältyttäisiin.

Yrityksen toimintaedellytysten menettämiseen voi johtaa myös yrityksen osakkaan tai yhtiömiehen oman henkisen puolen ongelmat esimerkiksi stressi, avioero ym. Yrittäjän oma jaksaminen heikkenee ja tällöin helposti tulorahoitusta käytetään joko osakaslainoina tai suurina yksityisottoina oman talouden käyt-

töön. Valitettavasti tämä tie johtaa siihen, että yrityssaneerausta harkittaessa ylisuuret osakaslainat tai yksityisöt muodostavat saneerausmenettelyn esteperusteen.

Yrityssaneeraukseen hakeutuneiden yrityksen taloudellinen tilanne oli saneeraushakemuksen jättämistä edeltävällä tilikaudella erittäin huono. Vain noin neljäsosaa yrityksistä voitaisiin laskettujen tunnuslukujen perusteella pitää saneerauskelpoisina. Yli puolelle yrityksistä voidaan todeta, ettei saneeraukselle ole edellytyksiä ja saneeraushakemus on tehty vain, jotta voitaisiin lykätä konkurssin lopullista vaikutusta. Osa yrittäjistä haluaa vielä uskoa ja toivoa, että yritystoiminta olisi pelastettavissa, sillä usein heillä on yrityksessä koko elämäntyönsä, ehkä jopa isoisän perustama yritys, jolloin oma epäonnistuminen tuo paineita.

Suomessa yrityssaneerausasioiden käsittely on keskittynyt asianajajien hoidettavaksi. Asianajajien palkkiot mielletään usein hyvin korkeiksi, ja kun yrityksen taloudellinen tilanne on jo valmiiksi heikko, ei haluta enää lisää kustannuksia maksettavaksi. Viranomaiset tarjoavat palveluja lähinnä yrityksen perustamiseen sekä kehittämiseen ja laajentumiseen, mutta vain vähän palveluja yritysten taloudellisten tilanteiden käsittelyyn ja ratkaisuihin.

Yritykset pitäisi saada kuitenkin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa hakeutumaan saneeraukseen, ennen kuin yrityksen taloudellinen tilanne on jo täysin kaaoksessa. Yrityksille tulisi saada ns. matalan kynnyksen palvelu, josta ne voisivat pyytää neuvoa yrityksen taloudellisen tilanteen tasapainottamiseen ja korjaamiseen. Luottolaitokset tarjoavat kyllä tällaisia palveluja, mutta palvelu ei saisi olla sidoksissa luotottajiin, sillä juuri se nostaa yrittäjien kynnystä kysyä neuvoa. Kirjanpitäjillä ja tilintarkastajilla on hyvä käsitys yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja heiltä on mahdollisuus hyviä neuvoja talouden tasapainottamiseen, mutta yrityksen toimintaedellytyksiä pitäisi kuitenkin tarkastella kokonaislaajuisesti sekä vertailla toimialalla toimivien muiden yrityksen tilanteeseen esimerkiksi kilpailutilanteeseen ja kysyntätilanteeseen.

Pienemmissä yrityksissä talouden sopeuttaminen on hankalampaa, toimintaa harjoitetaan jo valmiiksi mahdollisimman vähäisellä työvoimapanoksella eikä toiminnasta voida karsia heikosti tuottavia osia pois, kuten suuremmissa yrityksissä on mahdollista. Suuremmissa yrityksissä on myös enemmän varallisuutta kiinteän omaisuuden osalta, jota realisoimalla on mahdollista ainakin tilapäisesti saada aikaan puskurirahastoa velkojen maksamiseen.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että mitä pienemmästä yrityksestä on kyse, sitä enemmän tarvitaan ulkopuolista neuvontapalvelua yrityksille ja tämän palvelun tulisi olla helposti lähestyttävä tavalla saavutettavissa.

LÄHTEET

Koulu, R. 2004. Johdatus insolvenssioikeuden perusteisiin. Helsinki: Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisut.

Koulu, R. 2007. Uudistettu yrityssaneeraus. Helsinki: WSOY.

Härmäläinen, I., Malinen, J., Pirinen, J., Raitala, S., Sorri & S., Strang, L. 2009. Yrityssaneerauksen käsikirja. Helsinki: Edita.

Hupli, T. 2004. Täytäntöönpanointressi yrityssaneerauksessa. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja. Helsinki.

Laitinen, T. 1996. Lakimies 8/1996, 1190 – 1203.

Laitinen, E. 2001. Velkakierre. Suomen Asiakastieto Oy:n tutkimuksia luottoalalta, 33 – 54.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2010. Tilinpäätöksen tulkinta. WSOYpro (Luettu 8.3.2010).

Leppiniemi, J. 2010. Yritysrahoitus. WSOYpro (Luettu 8.3.2010).

Tilastokeskus. Saatavilla www-muodossa:
<http://www.tilastokeskus.fi> (Luettu 9.3.2010)

HE 182/1992

HE 152/2006

Laki yrityksen saneerauksesta 25.1.1993/47 (YrSanL)

Asetus yrityksen saneerauksesta 25.1.2003/55

OIKEUSTAPAUKSET

KKO 2003:109

KKO 2003:110

Vaasan HO 12.10.1993 nro 1971

Tilastokeskus - Statistikcentralen - Statistics Finland

1. Päättyneet yrityssaneeraukset käräjäoikeuksittain 2007

Slutbehandlade företagsrestruktureringen efter tingsrätt 2007
 Concluded cases of enterprise restructuring by district court 2007

Käräjäoikeus Tingsrätt District court	Loppumäärä hakemuksia yht. Slutbehandlade ansökningar totalt Total cases ended	Tutkimatta jätetty Ansökan inte upplagen till prövning Not examined	Hyväksyty kokoaan tai osittain Ansökan helt eller delvis godkänd Wholly or partly accepted	Hylätty Forkastad Rejected reason	Konkurssi Konkurssi Bankruptcy	Muu syy tai ei tietoa Annan orsak eller uppgift saknas Other reason or reason unknown	Rauennut tai jäätynyt sillensä förfallit eller avskrivits Interrupted or dismissed	Peruutettu Dragits tilbaka Licitation withdrawn	Saneerausohjelman endotus hylätty Förslaget till saneringsprogram förkastat Proposal for rescheduling rejected	Konkurssin asettamispäätös Konkurs beslut Declared bankrupt	YSL 7 Lag om föret.san. 7 Law on till betal.prog. enterprise rescheduling 7	Ei ohjelmaa ehdotusta Inget föreslag till betal.prog. No proposal for restruc.	Syy ei tiedossa Orsaken okänd Reason unknown	Maksuohjelma vahvistettu Betainings program fastställt Rescheduling confirmed
Yhteensä - Totalt - Total	341	23	2	3	70	14	33	3	12	28	2	28	123	
Espoo - Esbo	25	2	0	0	9	0	7	0	2	0	0	0	5	
Helsinki - Helsingfors	50	11	0	0	15	0	5	0	1	2	0	4	12	
Joensuu	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	
Jyväskylä	19	0	0	0	3	2	0	1	1	0	0	4	8	
Kajaani - Kajana	15	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	3	9	
Kotka	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	
Kuopio	16	1	0	3	1	1	1	0	1	1	0	1	6	
Lahti	23	0	0	0	2	2	4	0	0	0	0	6	9	
Lappeenranta - Villmanstrand	8	0	0	0	1	0	2	0	0	1	0	3	1	
Mikkeli - S:t Michel	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	
Oulu - Uleåborg	16	0	0	0	3	0	4	0	0	3	1	1	4	
Pori - Björneborg	10	1	0	0	3	0	0	0	0	1	0	1	4	
Rovaniemi	5	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	
Seinäjoki	17	1	0	0	2	0	2	0	0	5	0	0	7	
Tampere - Tammerfors	40	0	0	0	12	4	1	0	3	6	0	0	14	
Turku - Åbo	49	3	1	0	10	3	3	1	1	7	1	1	18	
Vaasa - Vasa	16	1	0	0	5	1	2	0	2	0	0	3	3	
Vantaa - Vanda	22	2	0	0	2	1	1	0	2	1	0	0	13	
Vaasa - Vasa	16	1	0	0	5	1	2	0	1	0	0	3	3	
Vantaa - Vanda	22	2	0	0	2	1	1	0	2	1	0	0	13	

Tilastokeskus - Statistikcentralen - Statistics Finland

1. Päättyneet yrityssaneeraukset käräjäoikeuksittain 2008

Slutbehandlade företagsrestrukturer efter tingsrätt 2008
 Concluded cases of enterprise restructuring by district court 2008

Käräjäoikeus Tingsrätt District court	Loppuunkäsitellyjä hakemuksia yht. Slutbehandlade ansökningar totalt Total cases ended	Tutkimatta jätetty Ansökan inte upptagen till prövning Not examined	Hyväksyty kokonaan Ansökan helt eller delvis godkänd Wholly or partly accepted	Hyljätty, syy Förkastad, orsak Rejected, reason	Konkurssi Konkurssi Bankruptcy	Muu syy tai ei tietoa Annan orsak eller uppgift saknas Other reason or reason unknown	Rauennut tai jäätynyt sillensä förfallit eller avskrivits Interrupted or dismissed	Peruutettu Dragits tillbaka Location withdrawn	Saneerausohjelman Menettely määrätty lakkaamaan, syy Ehdotus hyljätty Förslaget till saneringsprogram förkastat Proposal for restructuring rejected	Konkurssiin asettamispäätös Konkurs beslut Declared bankrupt	YSL 7 Lag om föret.san. 7 inget föreslag till betal.prog. Law on enterprise rescheduling 7 for restruc.	Ei ohjelmaa ehdotusta föret.san. 7 inget föreslag till betal.prog. No proposal for restruc.	Syy ei tiedossa Orsaken okänd Reason unknown	Maksuohjelma vahvistettu Betalnings program fastställt Rescheduling confirmed
Yhteensä - Totalt - Total	298	19	0	2	44	22	2	5	18	29	12	18	127	
Espoo - Esbo	28	2	0	0	4	2	0	1	1	1	4	3	10	
Helsinki - Helsingfors	30	5	0	0	5	1	0	0	1	2	0	3	13	
Joensuu	9	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	5	
Jyväskylä	13	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	8	
Kajaani - Kajana	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	
Kotka	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Kuopio	17	1	0	2	1	1	0	0	2	2	0	1	7	
Lahti	24	1	0	0	3	1	0	1	1	3	3	1	10	
Lappeenranta - Villmanstrand	12	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	4	4	
Mikkeli - S:t. Michel	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Oulu - Uleåborg	29	3	0	0	9	1	0	2	2	6	0	0	8	
Pori - Björneborg	7	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	3	
Rovaniemi	7	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	4	
Seinäjoki	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	
Tampere - Tammerfors	36	1	0	0	6	4	0	0	7	5	0	1	12	
Turku - Åbo	52	3	0	0	9	6	1	1	1	6	1	0	24	
Vaasa - Vasa	15	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	1	5	
Vantaa - Vanda TUNNUS - VAND	7	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	5	
Vaasa - Vasa	45	5	0	0	10	5	1	1	1	1	1	3	15	
Vantaa - Vanda	16	1	0	0	5	2	1	0	1	0	0	3	3	
Vantaa - Vanda	22	2	0	0	2	1	1	0	2	1	0	0	13	